

Gazeta

ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XVI nr. 782

vineri 25 decembrie 1964

8 pagini 25 bani

Vacanța

Ită-ne, așadar, în vacanță. Primele zile s-au și consumat, oferind școlărilor acțiuni recreative, plăcute și instructive, pregătite cu grijă de pedagogi și inscrite încă de mult în agenda preocupărilor fiecărei școli.

Intr-adevăr, directorii, diriginții, toate cadrele didactice au căutat din vreme să asigure elevilor, pentru vacanță, activități variate, atrăgătoare. Se numără printre ele frumoasele șezători literare organizate în cadrul cluburilor, concursurile pe teme culturale și artistice, întâlniri cu activiști de partid și de stat, plimbări, vizionări de spectacole, vizite la expoziții și muzee și, bineînțeles, nelipsitele competiții sportive specifice anotimpului alb. La ora cind scriem aceste însemnări în școli au loc ultimele pregătiri pentru întîmpinarea aniversării Republicii, a serbărilor pomului de iarnă, a revelioanelor, a carnavalurilor pionierești.

Elevii clujeni, de pildă, pregătesc cu ajutorul profesorilor concursurile „Republică, patrie liberă” și „Clujul ieri și azi”, pentru care consultă o bogată biblio-

grafie și fac vizite în unitățile industriale și agricole din oraș și din regiune.

În școlile din orașul Baia Mare se desfășoară o adevărată întrecere pentru realizarea celui mai frumos revelion. Cadrele didactice, ajutate de organizațiile sindicale și de utemiști, i-au atras în această activitate atât de plăcută lor și pe elevii din clasele mari, care s-au întrecut în fanfanie și creație pentru alcătuirea răvașelor, a „poștelor revelionului”, a plugușoarelor, a programelor festive ale brigăzilor artistice de agitație etc. Pronosticurile prevăd de pe acum succesul Școlii medii nr. 1. Dar mai știi? Nici celelalte școli nu se lasă mai prejos...

Sint în toi și pregătirile pentru serbarea pomului de iarnă. La Școala generală de 8 ani nr. 1, de exemplu, se fac intense pregătiri pentru programul care va fi prezentat cu acest prilej și se confecționează măștile pentru carnaval.

Și școlărilor constănțeni li s-au pregătit pentru zilele vacanței nenumărate surprize. Monumentala sală a sporturilor, îmbrăcată sărbătorește, este gata să-i pri-

mească pe pionieri la carnavalul care se va organiza aici. Elevii și profesorii de la toate școlile din oraș stabilesc, în aceste zile, ultimele detalii ale desfășurării lui. Va fi prezentat un atractiv program artistic, care cuprinde cele mai interesante puncte din programele fiecărei școli. Acum se definitivează modul de desfășurare a „Parăzii costumelor”, așa ca fiecare „floare”, fiecare „Făt-Frumos”, fiecare „cosmonaut” să fie cit mai bine pus în valoare.

La fel de atractive se anunță a fi acțiunile organizate în școlile medii, profesionale, tehnice și pedagogice ale Constanței pentru întîmpinarea Anului Nou. Elevii Școlii medii nr. 2, îmbrăcați în frumoase costume naționale, vor rosti „Plugușorul” întovărășindu-l cu pocnete de bici și clinchete de zurgălăi. Sălile în care va avea loc revelionul vor fi împodobite cu scoarțe și covoare naționale, cu marames și prosoape. Cei peste o sută de membri ai cercului de folclor din școală, cerc a cărui faimă a trecut de mult granițele regiunii, au întocmit, cu ajutorul profesorului de limba română, un

interesant program artistic în manieră populară, avînd la bază culegerile folclorice efectuate chiar de ei în timpul excursiilor prin țară. Ca în majoritatea școlilor, și aici pregătirile sint aproape gata.

Sute și sute de elevi din orașele Iași, Vaslui, Pașcani primesc în mijlocul lor, în zilele vacanței, compozitori și actori de la Filarmonica de Stat „Moldova” și de la Opera de Stat din Iași, care îi ajută să pregătească programele artistice, să facă progrese în inițierea muzicală.

Bogată este și activitatea în aer liber a elevilor ieșeni. Antrenați de profesorii lor de educație fizică, ei participă la atât de îndrăgite concursuri de săniuș și de patinaj artistic, la minunate drumeții și excursii pentru cunoașterea regiunii.

La Suceava, elevii din 11 școli se pregătesc în aceste zile pentru carnavalurile de iarnă intitulate „Cîntec, joc și voie bună” și „Fulgii de nea”. La Focșani, elevii Școlii generale de 8 ani nr. 4 așteaptă cu nerăbdare concursul „Cel mai bun povestitor” la care vor fi povestite fragmente din opera lui Ion Creangă. Pînă atunci vizionează o serie de filme care s-au programat special pentru ei la cinematografele orașului și se pregătesc pentru serbarea pomului de iarnă.

Pregătiri intense pentru sărbătoarea Republicii, pentru serbările pomului de iarnă, pentru carnavaluri și revelioane au loc și la școlile din Suceava sau Timișoara, din Galați sau din Craiova. Vacanța aduce tuturor elevilor, ca în fiecare iarnă, zile pline de farmec, care le îmbogățesc sufletul și mintea și le împospătează forțele.

I. PERIETEANU

PRILEJURI DE BUCURII

Primele zile de vacanță au adunat, în holurile și sălile Clubului sindicatelor din învățămînt din Capitală, zeci și sute de copii. Gălăgioși, plini de voie bună, ei vin cu drag aici, știind că li se oferă nenumărate prilejuri de bucurii.

Anul acesta — ne-a spus tovarășul P. Ignat, directorul clubului — acordăm o atenție specială activităților de vacanță pentru copiii cadrelor didactice. Le vom prezenta, de pildă, în cadrul unei mari serbări, pe eroii basmelor îndrăgite, în decorul feeric al iernilor patriei. La bibliotecă s-au creat raioane speciale cu cărți pentru cei mici.

Copiii se pregătesc și ei pentru mult așteptatele serbări. Sint în toi, de exemplu, repetițiile ansamblului de balet, ca și ale ansamblului de cor, care va sărbători în această vacanță 5 ani de activitate și cel de al 100-lea spectacol.

După cum vedeți — incheie directorul clubului — o activitate bogată, atractivă, așa cum o merită copiii după un trimestru.

In vacanță, cu schiurile pe munte

Centenare

În ultima vreme, numeroase instituții de învățământ au sărbătorit împlinirea unui veac de existență. Fie că e vorba de Universitate, de Institutul de teatru, de o școală de cultură generală sau de o școală tehnică, o asemenea aniversare își extinde semnificația asupra fizionomiei întregii noastre culturi, scoțind în lumină valoroasele ei tradiții.

La aniversările amintite s-au adăugat, într-una din aceste zile, încă trei sărbători, la încă trei școli care au împlinit 100 de ani de la înființare.

La Smeeni

O căsuță acoperită cu stuf, cu o singură încăpere încălzită iarna cu paze, cu pământ pe jos și fără nici un fel de bănci sau scaune, un învățător, un anume Costache Popescu, cățica electi... Acesta a fost începutul unei școli care numără astăzi peste 800 de electi și 33 de învățători și profesori și în desfășurată activitatea în două clădiri cu alură urbană, cuprinzând 18 săli de clasă, ca să nu mai vorbim de mobilier modern, de aparatele de laborator, de terenul de sport. Într-una din aceste două ipostaze se înscriseră de-a lungul timpului, unele dramaturgice, altele emoționante.

Raportate la situația din trecut, datele care caracterizează schimbările petrecute în ansa puterii populare nu mai au nevoie de comentarii. Dacă pe parcursul a 80 de ani, până în 1948, numărul total al absolvenților școlii nu depășea 115, în ultimii 16 ani au absolvit școala 552 de electi. Numai în acest an vor absolvi cursurile școlii generale de 8 ani 83 de electi. Școala se poate mândri cu absolvenți care ocupă astăzi importante funcții în aparatul de partid și de stat, cu ingineri și tehnicieni, profesori și învățători, cadre medicale, muncitori în transporturi și comerț, cu tineri absolvenți care se pregătesc în școli profesionale și medii, studiază în instituțiile superioare de învățământ.

La sărbătorirea centenarului, cadre didactice ca Dumitru Manea, Dumitru Crîntea, Alexandrina Țigău și Ileana Dobre au fost distinși cu titlul de învățător și profesor fruntaș. Întreg colectivul școlii a ascultat cu emoție mulțumirile adresate cu același prilej dascălilor săi de către inginerul Ghiță Anghel, directorul Hidrocentralei din Bicaș, fost elev al școlii, ecocarea bătrînului Țăran Badea Popescu, din generația celor care au absolvit-o cu aproape 70 de ani în urmă, precum și cuvintele de felicitare ale reprezentanților Ministerului Învățământului, ale organelor locale de partid și de stat.

Pe locul „Maidanului cu dulap” de odinioară

Acum un veac, la periferia de est a Bucureștilor, în apropierea drumului ce ducea spre Giurgiu și care trecea prin fața unui întins maidan unde la bătălia săptămânal se înscriseră, spre bucuria copiilor, un „dulap”, s-a deschis poartea o instituție de învățământ denumită oficial „Școala primară urbană de băieți nr. 2 din Colonea Albastră”, dar care a purtat multe vreme numele de „Școala de la maidanul băieților”.

Cursurile s-au deschis la 23 noiembrie 1864, așa cum reiese dintr-un document păstrat în arhiva școlii, semnat de către primul director, învățătorul Ion Beu, care conținea cu emoție evenimentul: „Prezenta verbale: Astăzi în douăzeci și trei noiembrie, anulul unu mie optzeci și patru, s-a deschis școala succursală din Colonea Albastră. Instituitor: I. Beu”.

Locul școlii, proprietate comu-

nală, avea aspectul unei case obișnuite cu trei încăperi pentru sălile de clasă și o încăpere destinată locuinței directorului. Acum, școala dispune de un local corespunzător, cărui i s-au adăugat chiar în vara acestui an încă două noi săli de clasă. Sala de educație fizică, laboratoarele pentru științe naturale, pentru fizică și chimie, sălile de lucru, terenul experimental, terenul de sport oferă elevilor și profesorilor condiții optime pentru desfășurarea muncii lor.

La înființarea școlii erau 87 de electi. Astăzi, după un veac, numărul electilor care încață în cele 30 de clase depășește o mie.

La fel ca și alte școli cu bogate tradiții, școala nr. 119 se poate mândri cu numeroși absolvenți, oameni de știință și cultură, intelectuali, muncitori, ingineri și tehnicieni care, la locul lor de muncă, fac cinste profesiei lor.

Documente vechi și realități noi

Udești este o comună situată prin părțile Fălcișenilor. Istoria ei începe cu multe secole în urmă. Documente străvechi amintesc nume de boieri pe pământurile cărora Țăranii udeșteni făceau zeci de zile de clacă. În aceleași documente, care corbesc despre dijme, despre chipul cum era reglementat dreptul clacășilor de a strînge creascuri sau ciuperci în pădurea boierului, poți afla că din totalul de 300 de născuți într-un an au supracieșuit mai puțin de optzeci.

Aici, într-o căsuță înclinată, mică și joasă, s-a deschis acum o sută de ani o școală cu un efectiv de... cinci electi. Ca și în alte părți, și aici a rămas vie în memoria localnicilor amintirea transmisă din generație în generație a unui învățător harnic și de inimă, Ilie Cosmiuc, primul dascăl al satului, ca și a altor învățători cu dragoste de copii.

Școala de 8 ani nr. 119 din București

De pildă, a acelora care au înființat, în urmă cu 80 de ani, un corc și fînțează și azi sau au pus în scenă, încă înainte de primul război mondial, codexurile lui V. Alexandri și piesele lui I. L. Caragiale, deschizând astfel căile bogatei vieți culturale de astăzi.

Și aici comparația trecutului cu prezentul pune în lumină schimbări radicale. Două localuri spațioase, cu 14 săli de clasă, local deosebit pentru grădinița de copii care funcționează pe lângă școală, sală de gimnastică, sală de materiale didactice, laborator dotat cu multiple materiale și aparate, mobilier modern, bibliotecă.

„Cronica” pe care a deschis-o în 1866 fiul și urmașul în muncă de învățător al lui Ilie Cosmiuc, cronică în care s-au adunat toateintele memorabile din istoria școlii, comemnează astăzi rezultatele de la un an la altul mai bogate, mai frumoase ale muncii școlii. Și cel mai prețios din aceste rezultate îl constituie mîile de absolvenți care au devenit oameni de ispravă, care au plecat la școli mai înalte și s-au întors în comună ori s-au răspîndit pe întinsul patriei purtînd cu ei învățătura căpătată pe băncile acestei bătrîne școli.

OCT. BUZESCU

Din preocupările Teatrului pentru copii

Vacanța aceasta a început, pentru copiii din Capitală, cu o plăcută surpriză: în prima din zilele ei a fost inaugurat Teatrul pentru copii. Amînuște despre ceea ce-și propune acest tînar teatru, despre repertoriul său, sint nerăbdători, credem, să afle nu numai tinerii spectatori — preșcolarii și școlarii — dar și cei cîrșnici — pedagogii și părinții. În acest scop ne-am adresat artistului emerit ION LUCIAN, directorul teatrului.

— Ce a determinat înființarea acestui teatru?

— Experiența a dovedit că este depășită conviețuirea a două profile — pentru copii și pentru tineret — într-un singur teatru. Spectacolele pentru copii — înțelegînd prin copii preșcolarii și școlarii între 7 și 18 ani — ridică probleme specifice, deosebite de problemele spectacolelor pentru tineret. S-a impus deci crearea unui teatru cu o tematică adecvată celor de vîrstă grădiniței și a școlii. Să nu înțelegeți însă, de aici, că spectatori noștri vor fi numai copii. Nu, limita de vîrstă a spectatorilor noștri poate fi foarte mare, căci spectacolele noastre dezbate probleme care îi interesează și pe cei ce contribuie la instruirea și educarea copiilor.

— Ce își propune colectivul teatrului pentru a veni în sprijinul educării celor mici?

— Ne propunem multe lucruri, avem un plan foarte bogat. Numai bazele, cum se spune, să ne țină. În esență, teatrul nostru își propune să crească, să educe,

de la vîrstă cea mai fragedă, pe viitorii spectatori, să-i ajute să pătrundă în minunatul tezaur al dramaturgiei clasice și contemporane, să-i învețe să privească și să aprecieze un spectacol, să înțeleagă mesajul său.

Tematica spectacolelor este delimitată, după vîrste, pe patru categorii. În prima categorie intră spectacolele pentru preșcolari. Acestea vor fi mai ales basme feerice, clasice și moderne, deoarece basmul este cel mai bun mijloc de a-i pune pe copii în contact cu arta, cu frumosul. Categoria a doua o constituie spectacolele pentru școlarii între 7—12 ani. Pentru aceștia vom prezenta piesele în care principalul loc îl ocupă actualitatea școlară cotidiană: primele relații cu învățătura, probleme ale relațiilor între colegi, probleme de conduită morală. Este vorba, după cum vedeți, de probleme educative deosebit de importante, de rezolvarea cărora depinde în mare măsură profilul moral al viitorului cetățean. Ne-am gîndit cu multă seriozitate și la spectaco-

le pe care le vom prezenta școlarilor între 12 și 15 ani, aflați la vîrsta cînd li se formează personalitatea, concepțiile și opiniile despre viață, gusturile. Pentru ei vom pune în scenă piese care dezbate probleme mai complexe — relațiile între individ și socie-

INTERVIUL NOSTRU

tate și necesitatea de a fi util societății, relații între părinți și copii etc. În sfîrșit, pentru adolescenți — elevii între 15 și 18 ani — vom organiza o serie de spectacole care să-i ajute să cunoască marile valori universale ale teatrului. Vom parcurge, pe cît posibil, în concordanță cu programa de învățămînt, istoria teatrului, vom căuta să ilustrăm „pe viu” și în mod cît mai sugestiv operele studiate.

— Spuneți, la începutul convorbirii noastre, că vă veți adresa și adulților. Veți organiza pentru ei și spectacole speciale?

— Adulții — mă refer în special la pedagogii și părinții — vor frecventa și spectacolele pentru copii, căci și din ele vor putea

trage multe concluzii. Pregătim însă pentru ei și o serie de spectacole cu conținut pedagogic, care reflectă relațiile celor maturi cu copiii, ca și relațiile dintre mături în legătură cu copiii.

— Se pare deci că teatrul va avea un repertoriu bogat, în care vor fi inserate piese pentru toate vîrștele. Ne puteți cita cîteva dintre spectacolele pe care le veți pune în scenă?

— Mai întîi aș vrea să spun că ne străduim să asigurăm teatrului un portofoliu permanent, care să cuprindă piese interesante, instructive. Pentru aceasta am inițiat un cenanclu format din dramaturgi cu stagiu și experiență în literatură și dramaturgia pentru copii. Apoi, pentru ca tematica spectacolelor noastre să fie cît mai strîns legată de problemele pe care le ridică educația copiilor, ne vom forma o largă rețea de colaboratori din școli. Folosesc acest prilej pentru a solicita cît mai mulți pedagogi să facă teatrului nostru sugestii, propuneri. Să scrie chiar creații dramatice legate de viața din școală.

Și acum, despre repertoriu. Am pregătit piesele „Harap Alb” după Creangă, „Soldatul fanfaron” de Plaut, „Visul vesel” de Serghei Mihalkov și „N-ați văzut dumneavoastră un tată?” de Ion Mustățea și Eduard Jurist. În această vacanță vor fi prezentate spectacolele „Harap Alb” și „Soldatul fanfaron”.

Pentru școlari vom prezenta și recitaluri de poezie organizate fie pe autori, fie pe teme, iar pentru preșcolari vom pune în scenă fabule. De asemenea, toate spectacolele clasice vor fi completate cu spectacole de pantomimă.

— Ne-ați putea spune ceva și despre legătura pe care o va avea teatrul cu spectatorii săi, mici și mari?

— Și în această privință am inițiat o serie de acțiuni, credem, interesante. În rîndurile elevilor vom organiza, cu sprijinul profesorilor de limba romină și al diriginților, cercuri de cronică dramatică, invitîndu-i să analizeze spectacolele vizionate. Cele mai bune cronici vor fi premiate și citite la sfîrșitul ciclului de reprezentare a spectacolelor respective. Pe copiii mici îi vom îndemna ca, pe baza unui basm prezentat de noi, să povestească sau să scrie și ei un basm asemănător. De asemenea, teatrul își propune să sprijine mai mult și mai competent decît pînă acum, prin mijlocirea actorilor săi, cercurile dramatice din școli.

Legătura cu spectatorii maturi se va realiza prin discuții cu pedagogii, ca și prin organizarea — în cadrul lectoratelor sau al ședințelor cu părinții — a unor spectacole pe diferite probleme. În același timp vom invita la spectacolele noastre psihologi și cercetători în domeniul pedagogiei solicitîndu-i să sondeze ecoul, emoțiile pe care le trezesc spectacolele în rîndurile elevilor, înrîurirea pe care o au asupra lor.

Acestea sînt cîteva din preocupările Teatrului pentru copii la început de stagiune. Poate că ar mai trebui adăugat un lucru, deosebit de important: acela că întreg colectivul teatrului este hotărît să nu-și precupețească eforturile pentru ca alături de școală să-și poată aduce contribuția la educarea comunistă a copiilor.

M. R.

La ce probleme trebuie să răspundă învățămîntul mediu

Chimia este una dintre științele ce au înregistrat în ultimul deceniu progrese deosebit de mari și care joacă un rol de frunte în revoluția tehnică contemporană. De aceea, au crescut corespunzător și cerințele privitoare la pregătirea viitorilor specialiști în acest domeniu.

La concursul de admitere în Facultatea de chimie industrială a Institutului politehnic din București ultimii ani au marcat o linie continuu ascendentă a pregătirii candidaților. Mulți dintre ei aveau chiar cunoștințe care depășesc nivelul programei școlare actuale. Este, aceasta, o dovadă că în școala medie crește mereu preocuparea pentru aprofundarea studiului chimiei.

Desigur, este normal ca un elev care și-a ales încă din clasa a IX-a sau a X-a viitoarea sa profesie să se pregătească cu grijă pentru ea și prin studiul unor lucrări de specialitate. Totuși, cunoștințele de bază trebuie studiate chiar în cadrul orelor de chimie, al lecțiilor de laborator și al excursiilor în producție efectuate sub conducerea directă a profesorului.

În legătură cu această problemă am dori să facem câteva observații cu privire la conținutul actualei programe de chimie și la felul cum este predată această disciplină în școala medie. Ne vom referi mai întâi la modul cum au fost introduse unele cunoștințe de chimie modernă și la modul cum sint predate și însușite acestea.

Este neîndoielnic pozitiv faptul că în ultimii ani s-au făcut eforturi pentru a cuprinde în programă o serie de cunoștințe de chimie modernă, mai ales a unor cunoștințe legate de actuala dezvoltare a industriei petrochimice. Se constată însă, în unele cazuri, că autorii programei nu s-au oprit la cele mai bune soluții. De pildă, programa de chimie pentru clasa a IX-a prevede predarea cunoștințelor asupra structurii atomului la sfîșitul anului școlar. Capitolul respectiv apare, deci, elevilor ca un scop în sine, nu poate fi folosit de ei ca un instrument pentru înțelegerea proprietăților elementelor și combinațiilor chimice și nici a posibilităților de utilizare practică a cunoștințelor.

Răspunsurile date de unii candidați la concursul de admitere în facultate dovedesc că și modul cum se predau o parte din cunoștințele nou introduse în programă nu este pe deplin satisfăcător. Bunăoară, mai sint destui candidați care întîmpină mari dificultăți în folosirea unităților de măsură și a mărimilor de bază ale teoriei atomo-moleculare, care nu reușesc să formuleze cu rigurozitate științifică enunțurile și definițiile, nu știu de existența STAS-urilor în chimie sau nu cunosc unele noțiuni importante (de exemplu, noua unitate de masă atomică, introdusă de aproape 4 ani). De aceea, uneori se pot auzi, la concursurile de admitere, răspunsuri complet eronate (de pildă, că masa atomică este masa unui atom sau numărul de atomi al unui element aflat în condiții normale, că atomul gram este masa unui gram de substanță raportată la un atom din molecula respectivă etc.). Se pare că este necesar ca, în pregătirea lor pentru lecție, profesorii înșiși să acorde o mai mare atenție definirii unităților de măsură și mărimilor de bază ale teoriei atomo-moleculare, căutînd forme cit mai precise, mai clare de prezentare și delimitare a acestora. Ar trebui poate ca și la cursurile de perfecționare ale cadrelor didactice să se insiste mai mult asupra acestor probleme.

Se impune, credem, mai multă atenție și pentru vocabularul științific al elevilor, care nu este în prezent suficient de riguros. La concursurile de admitere se mai întîmplă să auzim formulări din acestea, de pildă: „Hidrogenul este un element excepțional; electronul său orbitează pe o rază mică...” sau „Cuprul este în spatele hidrogenului în gruparea Beketov și de aceea este rezistent”.

După părerea noastră, aceste deficiențe izvorăsc în mare măsură și din faptul că într-o serie de școli studiul chimiei se bazează încă pe memorizare și nu pe raționament. O dovadă că lucrurile stau așa o constituie și faptul că unii elevi au rezolvat mecanic problemele care li s-au dat la concursul de admitere, fără a le putea explica din punct de vedere teoretic.

Deosebit de important pentru ridicarea generală a nivelului predării chimiei în școala medie este, după părerea noastră, ca introducerea noțiunilor noi, moderne să nu constituie niciodată un scop în sine, ci un element pentru mai buna cunoaștere și adîncire a problemelor și să se acorde un loc de frunte studiului logic și aplicațiilor de calcul.

Conf. ing. V. T. MĂRCULEȚIU
prodecan al Facultății de chimie industrială de la Institutul politehnic din București

OPINII

Gramatica în școală

Prof. PETRU CÎMPEANU, Șopotu Nou, raionul Moldova Nouă:

În general, manualele de gramatică caută să organizeze predarea cunoștințelor de limbă pe lecții care au structura corespunzătoare etapelor specifice comunicării: exemple, analiză (relevarea faptului de limbă vizat, cu notele lui caracteristice), apoi o definiție (sau mai multe), o regulă (sau mai multe), un exercițiu de fixare și de consolidare (sau mai multe). Cum cunoștințele se reiau de la clasă la clasă, această structură invariabilă duce la monotonie, punîndu-i pe elevi în situația să repete aceleași exerciții referitoare la aceleași fapte de limbă, învățate și reinvățate. De exemplu, prezentarea felului, genului și numărului substantivelor este reluată cu prea puține note noi de la un manual la altul. De aici lipsa de interes pentru problemele limbii, lipsă care constituie unul din izvoarele greșelilor din exprimarea elevilor.

Dar să vedem și cum este rezolvat aspectul normativ al studiului limbii române în manualele școlare. Fiecare ar fi ca definițiile și regulile să se afle pe același plan, intrucît definițiile, după cum știm, generalizează notele caracteristice ale faptelor de limbă analizate, iar regulile generalizează moduri de a opera cu elemente de limbă (gramatical, ortografic etc.). Regulile (gramaticale, ortoepice, ortografice, de punctuație) sint însă vitregite în mod nejustificat, netinîndu-se seama de marea lor importanță în formarea deprinderilor de exprimare corectă. Cele mai multe din ele sint comprimate în cuprinsul textului explicativ, risipite în diverse „note”, „observații”, „observații de ortografie”, „îndrumări ortografice” etc., fără o subliniere grafică corespunzătoare. Ba mai mult, apar fără pregătire, fără demonstrație sau după epuizarea faptului de limbă dat. Compoziția eterogenă a „observațiilor”, „îndrumărilor” etc., face ca elevii să nu le dea nici o importanță — ba chiar abate uneri și atenția profesorilor.

Aspectul descriptiv al gramaticilor școlare actuale este întîrit și de exercițiile pe care le cuprind acestea. Astfel, exercițiile care presupun operarea cu definiții (exercițiile de recunoaștere în general), cuprind circa 50 la sută, iar cele care cer mai ales operare cu regulile gramaticale, adică folosirea practică a cunoștințelor teoretice (exercițiile cu caracter creator) — sub 25 la sută.

Am reliefat unele lipsuri ale manualelor (fără a tăgădui că au și merite) intrucît consider că în primul rînd structura acestora trebuie să corespundă scopului imediat al predării gramaticii în școală: dezvoltarea exprimării corecte a elevilor. O îmbunătățire adusă manualelor în acest sens, după părerea mea, va da tonul în predarea corespunzătoare a cunoștințelor de limbă în școli.

Prof. GRIGORE PRETORIAN, comuna Călărași, raionul Corabia:

Programa claselor V—VIII prevede un număr substanțial de ore pentru compuneri, în cadrul lecturii literare. La clasa a V-a — 20 de ore, la clasa a VI-a — 14 ore, la clasa a VII-a — 12 ore, iar la clasa a VIII-a — 10 ore. Totuși, constatăm cu toții că elevii fac compuneri slabe, că au lipsuri în exprimare. De ce? După părerea mea, pentru că nu se acordă suficientă atenție compunerilor. În manual sint puține modele de întocmire a acestora, iar cele care sint se referă doar la compunerile după tablouri și la compunerile pe baza materialului literar studiat. Lipsesc aproape cu totul indicațiile pentru compuneri narative și descriptive. Și metodicele dau puține îndrumări în această direcție. Lucrarea „Probleme metodice ale predării literaturii” — cea mai recentă dintre ele — cuprinde numai îndrumări generale, în 30 de pagini. La rîndul ei, „Gazeta învățămîntului” publică sporadic articole referitoare la metoda compunerilor. Iată de ce mulți profesori evită orele de compunere, deși constată lipsuri în exprimarea elevilor.

Vocabularul elevilor trebuie continuu

îmbogățit, dar cred că nu gramaticii îi revine în primul rînd acest rol, ci lecturii literare. Manualele dau, la sfîrșitul fiecărui text de lectură literară, explicații asupra cuvintelor presupuse ca necunoscute. Elevii noștri provin însă din medii diferite, iar în școală au asimilat cunoștințe în mod de asemenea diferit, în funcție de nenumărați factori. Ar fi bine dacă s-ar avea în vedere lucrul acesta în predare. Momentul explicării cuvintelor figurează în cadrul fiecărei lecții, dar timpul afectat lui trebuie să depindă atît de complexitatea lexicului cit și de condițiile concrete ale clasei.

Prof. DUMITRU D. ION, Minei Ungureni, raionul Teleajen:

Consider foarte importantă, pentru îmbunătățirea capacității de exprimare corectă a ideilor și sentimentelor, atît oral cit și în scris, corelația dintre literatură și gramatică.

Legătura aceasta nu trebuie să se oprească, după părerea mea, la simplul fapt al oferirii textului literar pentru exemplificare și analize, ci trebuie să evidențieze — la nivelul clasei — corespondența între structura gîndirii și modul cum a fost exprimată aceasta printr-o structură gramaticală. Cunoștințele de gramatică se însușesc mai ușor, mai logic atunci cînd se aprofundează întîi conținutul gîndirii autorului și abia după aceea se trece la analiza gramaticală propriu-zisă, relevîndu-se corespondențele dintre sens și formele gramaticale. Și aceasta cu atît mai mult cu cit elevul învață gramatică nu numai pentru a acumula un volum specific de cunoștințe cu scopul de a se conforma unor reguli, ci și cu scopul de a-și dezvolta gîndirea o dată cu dezvoltarea deprinderilor de exprimare. Oricîte definiții am da gramaticii, dacă deprinderea analizei gramaticale nu se subordonează permanent formării deprinderilor de vorbire și scriere corectă, ca și dezvoltării gîndirii, studiul ei în școala de cultură generală va continua să aibă un caracter închis, limitat, mecanicist.

Nu se putem lipsi, după părerea mea, de folosirea la analize a unor texte literare. Este necesar însă să recurgem și la texte confecționate anume. Ele nu pot da desigur satisfacție deplină, dar aceasta nu înseamnă că trebuie excluse definitiv, mai ales cînd cerem elevilor exemplificările necesare la nivelul posibilităților proprii de exprimare. Aici trebuie să intervină exigența progresivă sporită a profesorului, care să determine o exigență asemănătoare din partea elevilor pentru propria lor exprimare.

Prof. N. ANTONESCU, comuna Terebești, raionul Carei:

Nimeni nu crede că scopul ultim al predării limbii române în școală ar fi analiza gramaticală. În ce mă privește, sint convins că analiza gramaticală ajută la o însușire corectă a noțiunilor gramaticale, deprinzîndu-l pe elev să recunoască fenomenul morfologic sau sintactic în cuprinsul unui text. A cunoaște numai o definiție simplă și cîteva exemple elementare, neconcludente, nu înseamnă a învăța gramatică. Un elev poate să știe pe dinafară toate definițiile, ca și tot felul de reguli gramaticale, dar acest lucru va fi de prisos atîta vreme cit el nu poate recunoaște fenomenul gramatical pe texte. Or, o asemenea recunoaștere nu se poate asepe, după părerea mea, fără ajutorul substanțial al analizei gramaticale. Virtutele acestei metode au fost de mult verificate de experiența școlară și ea nu poate fi cauza rămîinerii în urmă în însușirea corectă a limbii.

În privința textelor folosite ca material de analiză gramaticală cred că, în general, se absolutizează textul literar, textul literaturii beletristice, ceea ce duce, fără îndoială, la o îngustare a concepției despre limbă a elevilor. După părerea mea, ar trebui editate culegeri de texte care să includă, pe lîngă exemple din literatura beletristică, și exemple din stilul

științific, ca și din alte stiluri (de exemplu, cel administrativ), pentru ca elevii să cunoască toate aspectele limbii. Cred de asemenea că trebuie să se acorde o mai mare importanță corectitudinii stilului oral al limbii elevilor.

Prof. MIRCEA HANDOCA,

București:

Consider și eu că o condiție de bază pentru însușirea activă a gramaticii de către elevi este accesibilitatea. Să renunțăm la subtilități, la lucruri care nu pot fi înțelese de un copil de 12—13 ani. Totuși, nu se poate să uităm că în școala medie nu mai sint afectate gramaticii decît cîteva ore trimestrial, pentru recapitulare. Deci elevii rămîn toată viața cu cunoștințele de gramatică pe care le-am studiat în clasele I—VIII. Acei care se vor prezenta la un concurs de admitere al unei facultăți umaniste, cum vor putea face față dificultăților examenului?

Iată de ce cred că este foarte necesar ca studiul gramaticii să continue și în clasele IX—XII. Pe bună dreptate își intitulă acad. Iorgu Iordan articolul publicat în Limba română (nr. 1 — 1964). „Mai multă gramatică!”. Toți cei care predăm limba română în școlile de cultură generală sintem convinși, cred, de necesitatea satisfacerii acestui deziderat. Și aceasta nu numai pentru cunoașterea limbii. Faptul că în școala generală de 8 ani nu se asigură însușirea perfectă a gramaticii și a ortografiei îngreunează, în școala medie, și realizarea sarcinilor ce se pun în studierea tuturor celorlalte obiecte.

Pentru analizele gramaticale s-a renunțat — și mi-e imposibil să-mi explice de ce — la cele două culegeri de exerciții gramaticale (Editura de stat didactică și pedagogică — 1955). Consideră oare cineva că sint suficiente puținele exerciții gramaticale pe care le oferă manualul? Desigur că se află în culegeri și unele texte nesemnificative, așezate în pripă. Nimeni nu poate nega însă utilitatea pe care au avut-o la vremea lor. De mult n-a mai fost editată nici Culegerea de exerciții gramaticale (M. El. Ionescu Miciora), destinată elevilor școlilor medii și studenților de la filologie (1956). Pentru matematică și fizică se editează în fiecare an culegeri de probleme și exerciții de diferite tipuri, rezolvate și nerezolvate. De ce gramatica să joace rolul de cenusăreasă? La examenul de admitere de la Facultatea de filologie este mai puțină exigență? De ce să fie pus în inferioritate candidatul de la filologie față de cel de la politehnică?

Deși gramatica nu se studiază în școala medie, se cere candidaților de la facultățile cu profil umanistic să analizeze texte destul de dificile. Consider că acei care formulează subiectele ar trebui să evite atît „capcanele” și subtilitățile cit și frazele care pot da naștere dublelor interpretări, cu atît mai mult cu cit candidaților nu li se mai predă gramatica în ultimii patru ani de școală medie.

Și ar mai trebui pusă încă o problemă. Specialiștii nu au căzut încă de acord asupra unor chestiuni de gramatică și diferitele lucrări existente interpretează diferit anumite fapte de limbă. Cum să se descurce, în acest hățîș de argumente și contraargumente, bietul candidat la examenul de admitere la filologie, care n-a mai studiat gramatica din clasa a VIII-a și care, conștiincios, a deschis toate aceste lucrări pentru a se pregăti?

Consider necesar să se aplice de urgență propunerea acad. Iorgu Iordan de a se edita o antologie de texte pentru analiza gramaticală. Din această lucrare — imi îngădui să adaug — nu trebuie să facă parte exemple care ar putea da naștere la multiple interpretări. Pentru ca o astfel de antologie să aibă autoritate, ar trebui redactată de Institutul de lingvistică în colaborare cu Institutul de științe pedagogice. Editura didactică ar acorda un real ajutor profesorilor și editînd o culegere de texte pentru dictare. Este bine să se reediteze de asemenea, pentru uzul elevilor, Îndreptarul ortografic, ortoepic și de punctuație.

EXIGENȚA

A fi exigent ca profesor — aceasta nu este deloc o chestiune la latitudinea fiecăruia, ci înainte de toate o datorie de competență față de școală. Ați văzut vreodată profesor cu rezultate excepționale în munca la catedră fără să fi fost exigent cu elevii? Sigur că nu, căci a fi bun profesor înseamnă a munci cu spirit de răspundere, în așa fel încât elevii să fie solicitați a da cât pot ei mai mult, etapă cu etapă, lecție de lecție.

Avem în față o scrisoare trimisă Școlii medii nr. 1 din Pitești de către Facultatea de matematică și mecanică a Universității din București. „Conducerea facultății — se spune în scrisoare — vă exprimă pe această cale călduroase felicitări pentru rezultatele obținute în pregătirea matematică a absolvenților dumneavoastră. În fiecare an avem plăcutul prilej de a verifica această pregătire prin candidații la examenul de admitere veniți de la școala dumneavoastră, examen la care ei realizează rezultate remarcabile, pe care le confirmă apoi ca studenți”.

Am întrebat pe directorul școlii ce-i caracterizează pe profesorii care au avut o contribuție specială în pregătirea la acest nivel a elevilor — este vorba de prof. Dumitru Mihalașcu, prof. Alex. Stănescu, prof. Eduard Minasian și prof. emerit Emil Morțun, în prezent lector la Institutul pedagogic din localitate. Răspunsul a fost acesta: „Exigența față de ei și față de elevi, faptul că buna lor pregătire pedagogică și de specialitate a fost dublată de cerințe ferme, judicios formulate față de elevi pe linia ridicării nivelului lor la învățătură”.

Cu siguranță că așa este.

Am căutat să aflăm părerea mai multor cadre didactice, directori de școală și inspectori în legătură cu necesitatea ca învățătorii și profesorii să manifeste exigență în munca lor cu elevii, cu felul cum trebuie înțeles acest — am zice — atribut al adevăratului pedagog.

Ne-am oprit pentru început la câteva din păreri exprimate, fără să considerăm prin aceasta problemele exigenței în școală complet elucidate, iar discutarea lor încheiată.

Prof. ing. M. FILIPOIU — inspector metodist, București, raionul N. Bălcescu :

Catalogul și situația reală la învățătură

A fi exigent cu elevul înseamnă după mine a-i cere să dea atât cât poate el mai mult, să asimileze cât mai mult din ceea ce prevede programa și la a-dincimea cerută de aceasta.

Este un fapt pozitiv că marea majoritate a cadrelor didactice înțeleg necesitatea exigenței, a unei adevărate exigențe, în toată activitatea lor cu școlarii.

Pedagogului nu-i este îngăduit să-i ceară elevului mai puțin decât poate da. Spun aceasta deoarece am găsit nu o dată, în clase sau la obiecte la care știam că se face mai puțină carte, cataloage împinzite cu note bune, mai mari decât la alte clase sau obiecte unde situația reală era net superioară. Ce vedește acest lucru? Fie o înțelegere greșită a ceea ce trebuie să pretindem elevilor, fie tendința de a ascunde rezultatele proaste în activitatea cu copiii.

Iată o oră de matematică la o clasă a IV-a. Învățătoarea reia spre rezolvare cu elevii o problemă dată ea temă pentru acasă și solicită pentru aceasta, la tablă, un elev, I se dictează problema: „O cantitate de pește se poate încălca

Evident, este vorba de pedagogi din categoria celor pe care elevii îi numesc „buni” pentru că nu îi solicită la eforturi, mulțumindu-se cu mult, prea puțin din partea lor. O asemenea indulgență nu-i stimulează însă pe copii la strădanii continui și sistematice, le dau nejustificata convingere că au reușit să cunoască totul și le formează deprinderea de a munci superficial.

Cercetînd de curînd, cu ocazia unei inspecții tematice, notele la matematică din catalogul unei clase a V-a, constatam cu bucurie o situație bună la învățătură (17 de 7, 31 de 8, 38 de 9, 29 de 10, față de 13 de 6, 8 de 5, 12 de 4). Am ținut să văd la lucru o astfel de clasă. Dar după câteva ore de asistență și, după lucrarea de sondaj pe care am dat-o elevilor, am rămas complet dezamăgit. Rezultatele la lucrarea de sondaj: din 35 lucrări verificate, 3 au fost notate de la 7 în sus, 24 cu note mediocre, iar 24 cu note sub 5.

Această neconcordanță flagrantă între notele din catalog și situația reală a ilustrat clar lipsa de exigență a profesorului nu numai față de elevi, dar și față de el însuși. Nefiind suficient de bine pregătit profesional și, pe deasupra, nefiind controlat sistematic, s-a mulțumit mereu cu foarte puțin din partea elevilor, pentru a nu supăra pe nimeni și a fi la adăpost — la adăpostul notelor mari — de eventualele critici ce i s-ar fi putut aduce în cazul cînd ar fi prezentat situația reală.

Mai sînt și profesori pentru care verificarea cunoștințelor este un supliciu și de aceea caută să scape repede de ea. Așa că notele sînt acordate fără o examinare riguroasă și atentă, fiind de cele mai multe ori mari pentru ca profesorul să nu-și creeze alte complicații cu examinări viitoare.

Mă opresc aici cu exemple de forme ale lipsei de exigență, și deci de răspundere față de pregătirea elevilor. Nici una din ele nu face vreun bun serviciu elevului. Dimpotrivă îl învață cu lucrul de mîntuială, cu superficialitatea, îndepărtîndu-l de studiul sistematic, de munca de fond, dusă cu asiduitate.

Directorii de școală, inspectori pot face foarte multe pentru intronarea unui spirit sănătos în activitatea cu elevii, în ceea ce le pretindem pentru pregătirea lor de cultură generală. Trebuie să cerem permanent cadrelor didactice să fie exigente în munca lor la clasă. De mult folos în cunoașterea modului în care se respectă această cerință a noastră va fi și confruntarea a ceea ce scrie în catalog cu situația de fapt din clasă și luarea de măsuri în cazul găsirii unor neconcordanțe.

Cea mai indicată cale în acest scop o constituie asistențele la ore în care se urmărește calitatea cunoștințelor elevilor, desprinsă din activitatea lor în diferitele etape ale lecției și în special la verificare; de asemenea, este indicată cercetarea prin sondaj a cauzelor de teme și notițe, a lucrărilor scrise trimestriale. Rezultate concludente dă și metoda chestionării orale a elevilor. Aceasta se poate organiza în două variante: de către profesor

(învățător) care chestionează, pe baza unor întrebări formulate de inspector sau director, elevi dinaintea desemnați de către aceștia, în prezența lor; sau de către inspector (director) care chestionează personal după prealabila înțelegere cu profesorul sau învățătorul clasei.

Tot ca metodă de cunoaștere a situației reale la învățătură în raport cu cerințele programei se recomandă folosirea lucrărilor scrise de control, care pot ocupa o parte din ora de curs sau chiar toată ora. Înainte de a intra la clasă, inspectorul cere învățătorului sau profesorului să organizeze o lucrare scrisă cu elevii, cu subiectul indicat de el. Lucrarea o conduce învățătorul sau profesorul, care o și verifică. Apoi, lucrările sînt verificate și de către inspector sau director și notate. Ambele rînduri de note sînt comparate. În alte cazuri directorul sau inspectorul conduce lucrarea scrisă și se procedează la verificarea în același mod.

Sînt destul de edificatoare și convorbirile cu elevii în afară de clasă, ca și convorbirile cu părinții despre pregătirea copiilor, despre dificultățile pe care le întîmpină (precizăm că se discută despre pregătirea elevilor și nu despre aceea a pedagogilor sau despre sistemul lor de notare).

Dă rezultate concludente și lecția de verificare în care pe lângă verificarea cunoștințelor elevilor de către inspector sau director, se demonstrează învățătorului (profesorului) care sînt cele mai raționale metode de verificare a pregătirii elevilor, pînă la ce grad se poate ridica exigența față de aceștia.

Prof. I. UTO, directorul școlii medii „M. Sadoveanu” din București :

Ceea ce nu depinde doar de profesor

Cel mai adesea cînd în catalog apar multe note bune înseamnă că pedagogul lucrează bine. Și invers. De aceea este îndreptățit obiceiul de a face

răspunzători pe aceia care dau prea multe note slabe. Criteriul însă nu trebuie folosit mecanic. Și iată de ce. Este știut că procesul de învățămînt este bilateral. Pe de o parte educatorul, profesorul care predă, instruește, transmite cunoștințe. Pe de altă parte elevul care primește, asimilează și pune în practică întregul material înșușit. Dar nu întotdeauna influențele pedagogului dau roade imediat ce sînt exercitate. Uneori este nevoie de săptămîni, luni și chiar ani pentru a modela natura unui copil. Un elev învățat de mic cu lena nu poate fi dezbărat de ea în câteva săptămîni. Date fiind eforturile minime pe care le depune pentru învățură acest elev, o bună bucată de timp va trebui să primească note proaste, iar profesorul să persiste în preocuparea de a-l ajuta să se îndrepte.

Pe de altă parte pe măsură ce elevul crește, crește și spiritul său de independență, tendința de acțiune după cum hotărăște singur. Ca urmare, în cazul elevilor de 17—18 ani puterea de influențare a profesorului este mai mică decît în cazul celor de vîrstă mică sau medie. Așa se explică de ce unii elevi mari, cu toate preocupările profesorilor pentru îndrep-

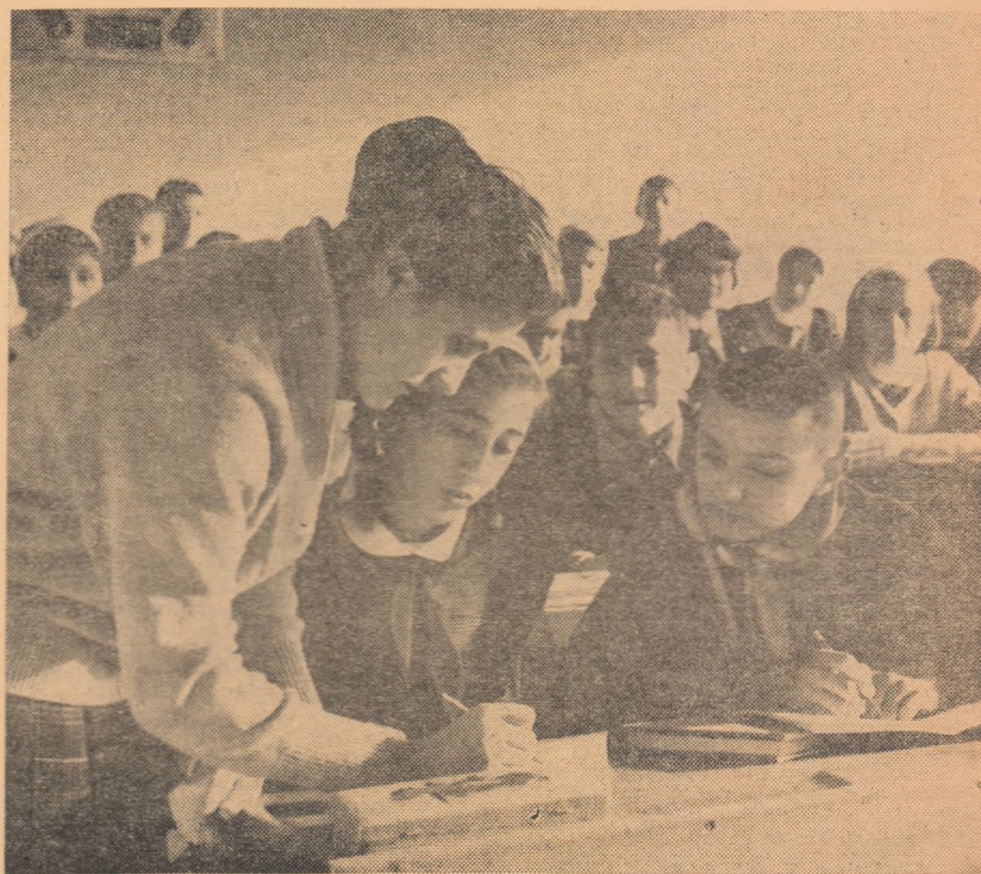
tarea lor, fac progrese mult mai mici decît este posibil din cauză că nu depun efort, nu muncesc serios, nu-și bat capul cu complicatele probleme ale științelor. Cine nu a cunoscut și asemenea elevi? Bineînțeles, în dreptul numelui lor se vor strînge în catalog note proaste — nu din vina profesorului, ci a lor. A lor, pentru că au capacitatea de a aprecia ce e bine și ce e rău, de a se autocontrola, dar, din ușurătate, din superficialitate sau comoditate, nu o fac. De altfel, în general problema aceasta, a elevilor care nu manifestă interes pentru studiu, care nu vor să se apuce de treabă — cu tot ajutorul primit din partea profesorilor și a organizației U.T.M. — și care influențează negativ pe ceilalți ar trebui mai temeinic discutată, pentru a se găsi soluții eficiente.

Așadar se cere, firește, multă atenție atunci cînd judecăm munca profesorului prin prisma notelor din catalog. Nu întotdeauna depinde de el ca aici să nu apară și medii mai slabe. Ceea ce nu înseamnă însă că, atunci cînd la același profesor se înghesuie în catalog, cu nemiluita, note sub limită sau cel mult la limită, în stilul lui de muncă nu scîrție ceva.

Buna pregătire a elevilor ne obligă să nu facem concesii lucrului de mîntuială, superficialității, tendințelor de încălcare a normelor muncii școlare. Aceasta se leagă desigur de cerințe raționale, potrivite vîrstei și capacității fizice și intelectuale a copiilor, de cerințe care să-i oblige pe elevi a da cât pot pentru buna lor pregătire. Se leagă de tenacitatea noastră în a urmări dacă și cum îndeplinesc elevii fiecare sarcină, fiecare din obligațiile lor.

În același timp exigența înseamnă principialitate și obiectivitate în aprecierea muncii școlarelor, note date cu spirit de răspundere, pe baza pregătirii reale a acestora și nu pe baza altor considerente. Nimic nu îndreptățește slăbirea exigenței noastre față de copii. Totul pledează pentru ca ea să fie un principiu călăuzitor de neclintit în activitatea didactică și pedagogică.

I. PETRESCU

Îndrumînd studiul elevilor

PRODUCTIVITATEA MUNCII ȘCOLARE

Probleme de perspectivă (II)

Propuneri de soluții funcționale pentru clădirile școlare

Evident, fiind se ia în discuție problema productivității, a randamentului oricărei activități, cu scopul de a se găsi căi pentru sporirea acestora, baza materială și mijloacele tehnice care asigură desfășurarea activității respective constituie două dintre cele mai importante elemente de referință.

În orice sector economic, în orice întreprindere se acordă o importanță deosebită modernizării mijloacelor de producție, perfecționării tehnologiei de fabricație. Institute de cercetare încadrate cu specialiști de cea mai înaltă calificare studiază tot ce e nou în construcția și amplasarea întreprinderilor, în domeniul utilajului și aparatelor, calculând cu cea mai riguroasă precizie avantajele economice pe care le-ar aduce introducerea unei anumite mașini, mecanizarea sau automatizarea unui proces de muncă bine determinat.

Cum stau lucrurile, din acest punct de vedere, în domeniul învățământului? Fără îndoială, în ultimii ani s-au realizat mari pași înainte în modernizarea construcțiilor școlare și a echipamentului lor. Clădirile au devenit mai luminoase și mai spațioase, respectă cerințele igienei activității intelectuale și fizice și creează o ambianță cât mai plăcută pentru desfășurarea muncii școlare, contribuind prin toate acestea la sporirea randamentului ei.

Numeroase dezbateri și reuniuni cu caracter național și internațional, asemenea celei care s-a desfășurat în anul 1962 la Praga (la care a participat și un grup de specialiști din țara noastră), au avut în centrul discuțiilor problema construcțiilor școlare. Au fost analizate variantele diferitelor soluții arhitectonice — desfășurare pe orizontală, pe verticală sau mixtă a clădirilor — în raport cu locul de amplasare a construcțiilor și prototipurile de mobilier școlar existente sau în curs de experimentare. Din discuțiile purtate în majoritatea acestor reuniuni, ca și din examinarea unor proiecte, a unor machete sau a unor construcții gata realizate, rezultă o constatare interesantă: în foarte multe cazuri, punctul de vedere privind arhitectonica, părerea constructorilor și a urbanistilor au constituit factorii primari în raport cu părerea beneficiarilor — a acelor care iau în folosință școlile pentru a organiza în cadrul lor procesul de învățământ. O dovadă că lucrurile stau așa o constituie în primul rând faptul că în unele țări, unde aspectul urbanistic a predominat în detrimentul celui educativ, o serie de școli au fost amplasate în zone de circulație și zgomot intens, fără preocupări pentru asigurarea spațiilor verzi și a terenurilor pentru jocuri recreative. Este cazul să subliniem că în țara noastră, așa cum am remarcat și unii pedagogi de peste hotare¹⁾, există o largă preocupare pentru asigurarea unei amplasări în general judicioase din punct de

vedere educativ a marilor construcții școlare.

Direcțiile în care se dezvoltă învățământul — creșterea ponderii disciplinelor realist-practice, utilizarea mereu mai largă a demonstrației, a experiențelor frontale, a lucrărilor practice, pătrunderea tot mai amplă în predare a mijloacelor tehnice audio-vizuale și corespunzător acestora sporirea numărului de săli speciale pentru laboratoare, cabinete tehnice, săli de lucrări practice, muzee de științe naturale etc — vor impune însă, în viitor, crearea unor condiții materiale speciale în ce privește caracteristicile funcționale ale distribuției interioare din clădirile școlare.

Tendențe în producția și utilizarea „tehnicii școlare“

Probleme complexe se pun și în legătură cu producția de material didactic, care a căpătat în ultimul deceniu un profil industrial foarte pronunțat. În majoritatea țărilor cu un învățământ dezvoltat — printre care și țara noastră — funcționează întreprinderi specializate în producția de material didactic, iar alte întreprinderi, cum sunt de pildă fabricile de instrumente și aparate optice, studiourile cinematografice etc., au secții specializate în fabricarea de materiale destinate școlilor de diferite grade. Se organizează expoziții prezentând ultimele realizări în domeniul producției de material didactic nu numai pe plan național, dar și pe plan internațional, cum a fost de pildă expoziția de la Geneva din 1963, sau cum va fi expoziția mondială „Didacta“, care va avea loc la Basel în 1966.

Totuși, deși de la an la an se constată o creștere calitativă a tuturor sortimentelor de material didactic, se vede încă o serioasă rețineră în achiziționarea celor mai moderne dintre ele. Unele tradiții evidente depășite sînt, în învățământ, frîne mult mai puternice decît în sectorul industrial, de pildă. Dacă în orice ramură industrială ciclul trecerii noilor cuceriri ale științei și tehnicii în fază de producție este foarte rapid, în învățământ se așteaptă adeseori decenii întregi pentru a se generaliza introducerea anumitor mijloace. (Nu ne referim la unele experimente ale căror rezultat trebuie așteptat o perioadă mai îndelungată și analizat critic, ci la mijloace ale căror calități au fost confirmate alături de psihopedagogi și de specialiști — de pildă, la tehnica audio-vizuală din laboratoarele lingvistice pentru predarea limbilor străine). În același timp, mai sînt utilizate în școli unele materiale concepute nesugestiv, în forme învechite — în special unele planșe, scheme și tablouri sinoptice — a căror folosire a fost indicată într-o anumită etapă istorică a dezvoltării învățământului, dar pe care pedagogia modernă nu le mai recomandă.²⁾

S-ar putea vorbi, în această direcție, de două poziții. Una dintre ele o constituie respingerea apriorică a tuturor inovațiilor. Cei care o reprezintă argumentează cam așa: „Realizările actuale ale științei, tehnicii și culturii sînt produsul unor oameni pregătiți în învățământul dominat de concepțiile pedagogice clasice. Ergo — formele și metodele utilizate în trecut sînt foarte bune și astăzi“. Revenind din nou la analogia cu producția industrială, este cazul să spunem că, deși la banchel de lucru al lucrătorului, utilizîndu-se sculele obișnuite și unele mașini-unelte devenite „clasice“, se poate realiza o lucrare oricît de complicată la nivelul cerințelor actuale, nîmănuși nu-ți trece prin gînd să perpetueze folosirea acestor scule și mașini-unelte, întrucît ele au o productivitate mult mai mică decît mijloacele moderne și determină, de aceea, o mare risipă de timp și de forțe de muncă. O productivitate la fel de scăzută, o risipă la fel de mare de timp și de forțe de muncă ar determina menținerea vechilor

Aparatură modernă pentru laboratoarele lingvistice în care se aplică instruirea programată în predarea limbilor străine

mijloace de predare în condițiile de azi, cînd generalizarea învățământului face ca numărul elevilor să crească în proporții uriașe.

Există însă și cazuri cînd noile mijloace tehnice sînt adoptate în mod formal, ca o oarecare „modă“ trecătoare, sau cazuri cînd sînt utilizate pe baza unei metodei învechite, fără eforturi de acțiune și de gîndire. Desigur că, în astfel de condiții, rezultatele sînt nesatisfăcătoare. Absolutizîndu-le, unele cadre didactice folosesc aceste rezultate ca argumente pentru revenirea la mijloacele „clasice“.

Este prea mare răspunderea învățământului în formarea tinerei generații pentru a accepta empirismul în stabilirea căilor de instruire și educație — și aceasta cu atît mai mult cu cît în prezent există o bază tehnico-științifică pentru efectuarea unor largi investigații în orice domeniu al desfășurării procesului instructiv-educativ.

Baze de cercetare pentru prospecțiuni în viitor

Fundamentarea teoretică și experimentală a utilizării noilor mijloace tehnice de care dispune învățământul intră în preocuparea unor foruri științifice foarte diverse: institute de cercetări în domeniul pedagogiei, în domeniul psihologiei, laboratoare și centre de experimentare a noilor metode și tehnici din învățământ etc. Multe din ele dispun de școli pe care le folosesc ca baze de cercetare.

În ultimul timp, UNESCO a organizat numeroase reuniuni și stagii internaționale consacrate exclusiv discuțiilor concluziilor la care au ajuns aceste foruri³⁾, ceea ce a permis să se clarifice, într-o măsură, unele probleme de bază ale cercetării privind mijloacele și „tehnologia“ învățământului. S-a determinat astfel natura noilor metode și tehnici de comunicare și de învățământ experimentate în prezent și care pot aduce în viitor o contribuție importantă la organizarea procesului instructiv-educativ, la îmbunătățirea desfășurării lui și la sporirea randamentului său.

În prezent se pune problema de a stabili în ce măsură este efectivă sporirea randamentului procesului de învățământ prin utilizarea noilor tehnici audio-vizuale și a instruirii programate, cît de trainice sînt cunoștințele dobîndite în acest fel și dacă un învățământ astfel profilat nu diminuează personalitatea elevului, capacitățile lui de gîndire independentă.

De asemenea, o sarcină actuală a cercetării în acest domeniu o constituie stabilirea caracterului disciplinelor care se pretează la programare, la ce anume gen de programare fac apel acestea, la raportul între instructiv și atractiv în învățământul programat etc.

Largi perspective în realizarea unei productivități sporite a procesului de învățământ deschide folosirea ciberneticii în școală. În această privință idealul l-ar constitui, desigur, construirea modelelor matematice ale diferitelor procese de gîndire, așa cum se construiesc modele matematice ale diferitelor procese de producție. Fără îndoială că dacă se cunoaște pre-

cis modul cum se primesc informațiile și cum se produc reacțiile în cadrul unui proces de gîndire se poate construi un model pentru verificarea tehnică a acestuia⁴⁾. Deci, chiar cu actualele posibilități tehnice, mașinile electronice pot ajuta la studiul fenomenelor logice care intervin în procesul de învățare și la determinarea productivității acestuia în cadrul unei anumite structuri. În același mod ele vor putea contribui în mare măsură la stabilirea utilizării optime a timpului în cadrul procesului instructiv-educativ, la cunoașterea dinamicii modului de însușire a cunoștințelor și a progreselor înregistrate de elevi. Totodată, mașinile electronice vor putea fi utilizate cu maximum de eficiență la organizarea și dirijarea cît mai judicioasă a întregii activități din învățământ, începînd cu amplasarea și volumul construcțiilor școlare și terminînd cu calculul economicității diferitelor forme și metode de predare, permițînd totodată studiul comparat al acestora pe plan internațional.

De deosebită actualitate și prezentînd interes pentru orientarea muncii cercetătorilor sînt unele studii de pedagogie comparată și lucrările de sinteză menite să valorifice în cadrul noii pedagogii toate valențele pozitive ale diferitelor experimente făcute în ultimul deceniu pe linia modernizării procesului instructiv-educativ. Criteriul de bază al analizei efectuate în cele mai valoroase dintre aceste lucrări îl constituie randamentul respectivelor tehnici și metode aplicate în condițiile activității școlare⁵⁾. Așadar, nu studiile pur teoretice, ci experimentele cu o bază de verificare științifică amplă caracterizează spiritul actual în munca de cercetare pedagogică.

În privința experimentării noilor metode și mijloace tehnice de predare se conturează două direcții. Pe de o parte se creează școli experimentale, în care se verifică unele din propunerile privind conținutul și formele procesului instructiv-educativ, după ce acestea au trecut toate probele de laborator, inclusiv aceea a mașinilor electronice sau modelelor matematice. În asemenea școli se experimentează, de pildă, valoarea unei anumite programări în predarea matematicii sau științelor naturale, cu și fără mașini de învățat, a pedagogiei cibernetice. În clasele experimentale din țara noastră — de exemplu în cele care funcționează la Școala medie „N. Bălcescu“ — se experimentează instruirea programată cu și fără mașini.

Pe de altă parte variantele verificate suficient de ample și care au dat rezultate pozitive sînt aplicate într-o serie de școli-pilot, care ne-ar putea da o imagine a învățământului de mine. Reușita verificării, în ambele cazuri, depinde în mare parte de obiectivitatea cercetătorilor, a celor care urmăresc sau observă desfășurarea procesului instructiv-educativ în noile condiții, de eliminarea tuturor punctelor de vedere preconcepționale.

Ansamblul problemelor privind caracterul și modul de utilizare a bazei materiale din învățământ, a noilor tehnici și mijloace audio-vizuale este influențat așadar, în mod determinant, de pregătirea specifică și de perfecționarea cadrelor didactice. Despre aceste probleme vom discuta însă pe larg în viitorul articol din seria „Productivitatea muncii școlare“.

MIRCEA HERIVAN

1) F. A. Chargot: L'enseignement en Roumanie — „Dossiers documentaires“ nr. 63, mai 1964.

2) Z. Wysłakowski: Wprowadzenie w teorię dydaktyki — Warszawa 1961.

3) Un interes deosebit, prin amplitudinea schimbării de păreri efectuate, a prezentat reuniunea specialiștilor în domeniul utilizării noilor metode și tehnici de educație desfășurată la Paris în martie 1962 și căreia i-a fost consacrat integral numărul 48/1963 al revistei „Études et documents d'éducation“, editată de U.N.E.S.C.O.

4) La această concluzie au ajuns participanții la Congresul al IV-lea de cibernetică desfășurat recent la Namur (Belgia).

5) Akademia Pedagogicheskikh Nauk S.F.S.R.: Novije issledovanija v pedagogicheskikh naukah — Moscova, 1963.

Condiții pentru studiul automatizării

Pentru întreținerea și exploatarea în bune condiții a instalațiilor automatizate, precum și pentru fabricarea și montarea elementelor de automatizare este necesar un personal tehnic din ce în ce mai numeros și cât mai bine pregătit. Iată de ce Direcția personal și învățământ din cadrul M.I.C.M., se preocupă de asigurarea tuturor condițiilor necesare în vederea ridicării continue a nivelului la care se desfășoară munca școlilor profesionale, tehnice și tehnice de maștri din sectorul său. Printre aceste măsuri un loc însemnat îl ocupă crearea pe lângă școli a unor laboratoare de automatizare, menite să dea elevilor posibilitatea de a efectua chiar în cadrul școlii lucrările aplicative și lecțiile practice prevăzute de programele de învățământ.

Astfel, încă din anul școlar trecut a început amenajarea și utilizarea unui laborator complex de automatizare pe lângă Grupul școlar „Unirea” din București. Aici vor funcționa un laborator pentru procese lente, reglatoare elemente numerice, comutație statică și comenzi secvențiale, un laborator pentru acționări electrice, acționări automatizate și mecanizări și un laborator pentru probe și măsuri de elemente de automatizare. Până în prezent s-a realizat primul laborator.

Laboratorul de procese lente a fost astfel conceput încât în cadrul lui să se poată efectua cu ușurință montaje de circuite simple și complexe de reglare automată, măsurători, ridicări de caracteristici, optimizări pentru diferite sisteme de reglare etc. În acest scop el este prevăzut cu o serie de tablouri de alimentare, care permit alimentarea cu energie electrică, pneumatică și hidraulică a schemelor de automatizare. Fiecare tablou are prize și borne electrice pentru curent alternativ monofazat și trifazat și pentru curent continuu, prize pneumatice reglabile pentru 0,2-1 at și prize pentru 1,4 at, ca și prize pentru alimentare hidraulică cu debite variabile. Toate tablourile — interconectate pentru a se putea efectua rapid și comod cele mai diverse legături, fără legătură de conductori — sînt în același timp cuplate la un tablou central aflat la catedră, dînd astfel profesorului posibilitatea să construiască toate experimentele.

Pînă în prezent laboratorul a fost înzestrat cu milivoltmetre și logometre cu contacte pentru reglări bi și tripofazate, cu o buclă Honeywell pentru presiune, cu termostate, presostatice cu contacte electronice, elemente de execuție electrice și pneumatice, relee, traducătoare de temperatură și presiune, cu unele aparate de măsură. Se găsesc de asemenea în laborator plăci prezentînd scheme de circuite și aparate de automatizare, prospecte etc. În continuare laboratorul va fi înzestrat cu cele mai importante elemente de automatizare fabricate în țară și cu o serie de aparate de construcție străină, cu ajutorul cărora să se poată realiza cîteva circuite de reglare în funcționare, precum și cu noi aparate de măsură, surse de energie sta-

bilizate, amplificatoare de putere înregistratoare, conductori pentru conexiuni, conducte din cauciuc și p.c.v., scule pentru montarea și repararea aparatului de automatizare.

Pe baza aparatului existente, elevii anului II al școlii tehnice au efectuat pînă acum zece lucrări practice de laborator. Alte lucrări s-au desfășurat în laboratoarele Institutului de proiectări pentru aparat electrotehnic și instalații de automatizare (IPA) unde au fost puse în funcțiune, în acest scop, cele mai moderne și complete circuite electropneumatice de reglare și li s-a prezentat elevilor o gamă variată de elemente de automatizare indigene și străine. O serie de lucrări de laborator au fost efectuate de asemenea pe circuitele de reglare automată a temperaturii de la cuptoarele de tratamente termice din uzinele „23 August”. Aici elevii au putut verifica practic funcționarea și avantajele unui proces automatizat. În același timp, ei și-au completat cunoștințele vizitînd expozițiile organizate de Ministerul Industriei Construcțiilor de Mășini făcînd excursii de studii la uzinele care construiesc elemente de automatizare sau la care funcționează linii și agregate automatizate.

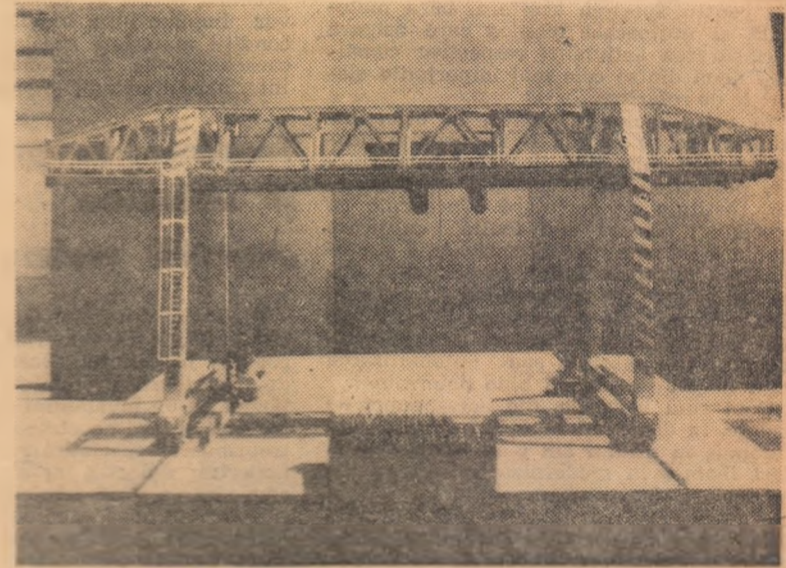
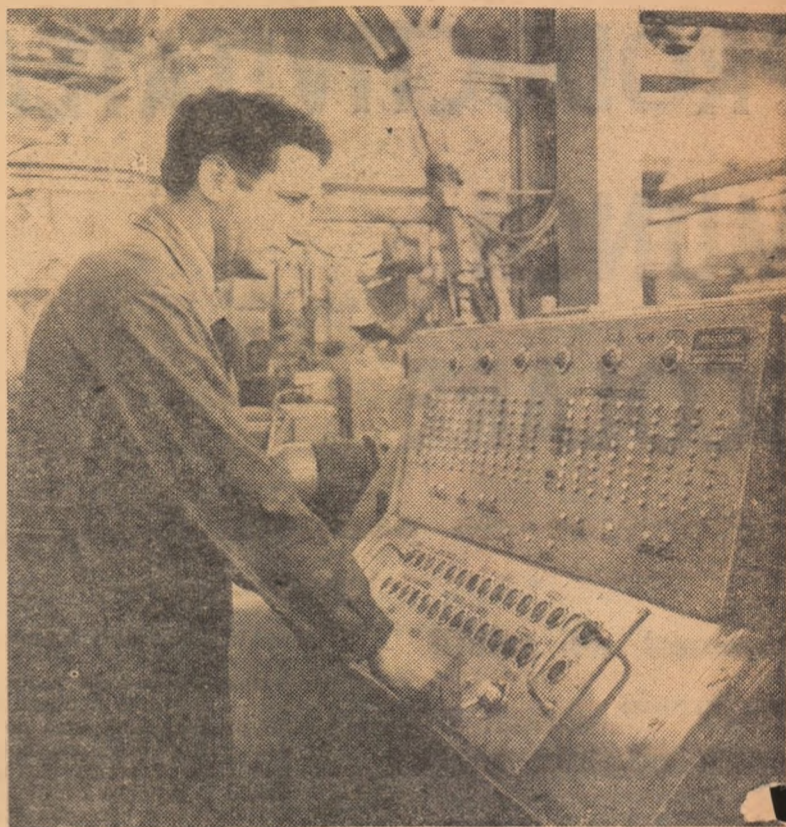
Cursul de automatizare din anul școlar 1963-1964 s-a încheiat cu un microproiect de an în care elevii au avut de proiectat un circuit de reglare automată, în mai multe cazuri cu realizarea practică a circuitelor respective în laboratorul școlii sau în laboratoarele I.P.A., pe baza datelor practice oferite de instalațiile automatizate. În felul acesta ei au dobîndit cunoștințe temeinice și au căpătat un deosebit interes pentru această disciplină nouă, cu o mare eficiență economică.

În anul școlar curent rezultatele pregătirii practice a elevilor vor fi și mai bune, datorită faptului că, prin trecerea Grupului școlar „Unirea” sub tutela Grupului de uzine pentru aparat electrotehnic și instalații de automatizare, utilajul laboratorului va fi mult îmbogățit. Laboratorul va fi înzestrat, printre altele, și cu o parte din panourile cu elemente de automatizare realizate de întreprinderi cu scop demonstrativ și prezentate la Expoziția realizărilor economiei naționale.

Tot în cursul acestui an școlar vor intra treptat în funcțiune și laboratorul de probe și măsurători de elemente de automatizare, precum și laboratorul de acționări electrice.

Experiența cîștigată la Grupul școlar „Unirea” va fi folosită pentru înființarea unor laboratoare de automatizare și pe lângă alte grupuri școlare din țară, realizîndu-se astfel o cit mai temeinică pregătire a viitorilor muncitori și tehnicieni din domeniul automatizării.

Ing. CLAUDIU BEIU
director adjunct în M.I.C.M.
și
ing. IOSIF MARCUȚ
profesor la Grupul școlar „Unirea”

Sus: Panoul centralizat de comandă a execuției blocurilor de motor de la uzinele „Tractorul” din Brașov. Jos: Macheta în stare de funcționare a unei macarale cu comandă program prin contacte și relee, executată de Grupul școlar „Electromotor” din Timișoara. Ea poate efectua automat pînă la 60 de acționări succesive

Exposura la materialele publicate

Am citit cu interes articolul „Variante noi ale instruirii practice”, publicat în „Gazeta învățămîntului” nr. 776 din 13 noiembrie 1964, sub semnătura ing. I. Pușcașu, articol care cuprinde, după părerea mea, o serie de propuneri întemeiate.

Experiența pe care am acumulat-o lucrînd ca maestru-instructor și ca profesor de tehnologia meseriei mă face să socotesc utilă, de pildă, propunerea ca instruirea practică să se desfășoare în atelierul-școală numai în primele două trimestre din anul I, urmînd ca în trimestrul III practica să aibă loc pe șantier sau în uzină. În felul acesta, anumite teme din programa de instruire practică la meseriile de mecanic-utilaje, lăcătuș, sudor — de pildă, „Sudarea metalelor”, „Tratamentul termic”, „Strunjirea metalelor” etc. — pentru studierea cărora unele școli profesionale nu pot asigura cele mai bune condiții, ar putea fi însușite mult mai temeinic de către elevii direct în sectoarele specializate ale întreprinderilor. Dar realizarea acestei propuneri ar avea și un

alt avantaj, deosebit de important: acela că practica în producție, începînd din ultimul trimestru al anului I, se va putea efectua sub controlul și îndrumarea atentă a maestrului-instructor. În felul acesta elevii își vor putea forma mai ușor deprinderile necesare procesului de producție, astfel încît în anul II, cînd practica se desfășoară fără maștri-instructori, ei vor fi deja obișnuiți cu munca în uzină.

Socotesc de asemenea judicioasă propunerea ca la unele meserii, cum sînt, de exemplu, meseriile de zidar, zugrav-vopsitor sau dulgher instruirea practică în atelierul-școală să se limiteze la durata unui singur trimestru, după care elevii să fie repartizați în echipe și brigăzi, în cadrul cărora să lucreze tot sub conducerea maștrilor-instructori.

Autorul articolului „Variante noi ale instruirii practice” propune ca două trimestre din ultimul an de studii să fie rezervate, în întregime practicii continue în producție. După părerea mea, însă, o asemenea organizare a

practicii ar atrage după sine o serie de dezavantaje în buna desfășurare a procesului instructiv-educativ. În primul rînd, dacă am rezerva două trimestre practicii ar rămîne un singur trimestru pentru studii teoretice, ceea ce ar determina aglomerarea în cadrul unei săptămîni a unui număr prea mare de ore la disciplinele de specialitate (de exemplu, la tehnologia meseriei s-ar aduna 12 ore pe săptămîină). Aceasta ne-ar sili să predăm elevilor într-un timp scurt un volum mult prea mare de cunoștințe, pe care ei, desigur, nu le vor putea asimila în condiții bune. Pe de altă parte, profesorii care predau la anul III vor fi și ei foarte încălcați în trimestrul I, ceea ce poate prejudicia pregătirea lor pentru lecții. De asemenea, faptul că elevii nu se vor afla în școală timp de două trimestre la rînd poate determina greutatea și în munca educativă, mai ales la acele școli ai căror elevi, efectuînd practica pe șantier răspîndite în multe locuri, sînt greu de controlat.

E adevărat că practica de vară

de două săptămîni existentă în prezent nu este satisfăcătoare, avînd o durată prea scurtă și că, de aceea, ar trebui găsită o altă soluție. Poate că ar fi bine să nu se mai facă practică de vară după anii I și II — prelungindu-se în schimb acești ani de studii cu două săptămîni de teorie și instruire practică — și să se efectueze cele patru săptămîni de practică de vară la sfîrșitul anului III care s-ar putea încheia mai devreme, datorită faptului că în anii anteriori elevii și-au însușit un volum mai mare de cunoștințe. În acest fel s-ar realiza, cred — fără perturbările pe care le-ar produce comasarea predării teoriei într-un singur trimestru din anul III — și acomodarea elevilor cu procesul de producție din întreprinderile unde vor fi repartizați după absolvire.

Prof. COSTIN PELINESCU
Centrul școlar profesional de construcții-montaj — București

Comisia metodică a maștrilor-instructori de la școala noastră — Școala profesională de căi ferate din București — a considerat interesantă multe dintre propunerile cuprinse în articolul „Variante noi ale instruirii practice” și socotește că acestea ar putea contribui realmente la ridicarea nivelului pregătirii viitorilor muncitori. S-au ridicat însă, în cadrul discuțiilor pe care le-au purtat membrii comisiei, o serie de probleme în legătură cu practica elevilor din anul I, cu referire la specificul meseriilor școlarizate pentru sectorul căi ferate.

După cum se știe, în atelierele și depourile C.F.R. se desfășoară lucrări de întreținere și reparare a locomotivelor Diesel electrice, locomotivelor cu aburi, vagoanelor, instalațiilor de semnalizare-centralizare-bloc etc., lucrări care necesită aplicarea pe scară foarte largă a operațiilor de pilire, indoire, găurire, filetare, lipire, șlefuire etc. În aceste condiții, reducerea numărului orelor de instruire în atelierul-școală nu ar asigura formarea și dezvoltarea priceperilor și deprinderilor necesare elevilor pentru a putea trece la utilizarea unor procedee și metode înaintate de muncă. Desigur că, dacă s-ar introduce la examenul de admitere în școlile profesionale o probă practică de lăcătușărie, faptele ar putea fi reconsiderate. Pare îndoielnic însă că în condițiile existente în prezent vom avea un număr suficient de mare de absolvenți ai școlii de 8 ani care să facă față unui asemenea examen practic (se știe că la școlile de 8 ani din mediul rural, de unde se recrutează un mare număr de ucenici, nu se efectuează lucrări practice de lăcătușărie).

În lumina acestor fapte — sînt de părere maștrii instructori din școala noastră — trebuie rezolvată problema pregătirii viitorilor muncitori pentru sectorul căi ferate, astfel încît aceștia să poată face față efectiv cerințelor actuale ale tehnicii reparării materialului rulant în exploatare.

GH. POPOVICI
director adjunct al Școlii profesionale C.F.R. — București

In secția pentru copii a bibliotecii regionale din Constanța

Frecvența elevilor

Ne aflăm la sfârșitul primului trimestru al anului școlar. Am parcurs o importantă etapă a muncii noastre și avem acum posibilitatea să examinăm roadele ei. În școli a și început, de altfel, analiza rezultatelor primului trimestru, observațiile și concluziile desprinse urmând să constituie jaloane ale activității trimestrului următor.

În cele ce urmează ne vom referi numai la una din problemele care s-au ridicat în munca școlilor și cadrelor didactice în prima etapă a acestui an școlar — și anume, la problema asigurării unei bune frecvențe a elevilor la cursuri, problemă de o mare însemnătate în acest an, în care s-a încheiat procesul generalizării învățământului de 8 ani.

În cele mai multe școli frecvența elevilor a fost, în primul trimestru, bună și foarte bună ceea ce s-a reflectat pozitiv în situația lor la învățatură. Așa stau lucrurile, de pildă la Școala generală de 8 ani nr. 26 din Capitală, a cărei conducere a acordat toată atenția cuvenită acestui aspect al muncii didactice. Analizând situația din anii trecuți, când cele mai multe cazuri de absențe nemotivate se înregistrau în primele săptămâni de cursuri, direcția școlii și cadrele didactice au intensificat la începutul lunii septembrie legătura cu părinții, prin vizite la domiciliul acestora. Rezultatele acestei acțiuni au fost dintre cele mai bune: în ziua deschiderii cursurilor toți elevii au fost prezenți la școală. Situația frecvenței a fost urmărită cu perseverență și ulterior, intervenindu-se imediat pentru a se cunoaște motivele absențelor, pentru a se asigura măsurile necesare. Ca urmare, există clase întregi la care în primul trimestru nu s-a înregistrat nici o singură absență nemotivată. Clasa a III-a, de exemplu, condusă de învățătoarea Georgeta Beschea, a avut o frecvență de sută la sută (și, bineînțeles, rezultate foarte bune la învățatură). La fel stau lucrurile și în alte clase, ai căror învățători și diriginți au știut să-i convingă pe părinți de importanța frecvenței regulate a cursurilor de către copiii lor, să le demonstreze ce consecințe poate avea pentru nivelul de cunoștințe al acestora, pentru deprinderile lor de corectitudine și punctualitate, chiar și o absență nemotivată de o singură zi.

Mai sînt însă și școli unde nu se acordă frecvenței atenția necesară, unde se trece încă prea ușor peste așa-zisele „absențe întâmplătoare”. Mai mult: unele cadre didactice nu urmăresc deloc prezența la cursuri a elevilor lor. Așa se explică faptul că, răsfoind cataloagele, constatăm că

absența unor elevi nu este consemnată decît la două sau trei obiecte, deși ei au lipsit o zi întreagă. Dar chiar atunci cînd înserează în catalog absențele, unii învățători și profesori nu se interesează de motivele care le-au determinat și cu atît mai puțin de măsurile care se impun pentru înlăturarea lipsei nemotivate de la cursuri, de munca de lămurire, de propagația pedagogică în rîndurile părinților.

Ne aflăm nu de mult într-una din clasele Școlii generale de 8 ani din comuna Rediu Tătar, Iași. În băncile noi, treizeci de elevi așteptau începerea lecției, în timp ce glasul profesorului rostea egal numele fiecăruia din ei. Prezent, prezent, prezent — veneau răspunsurile. Dar nu, iată că după un nume, apoi după altul și după al treilea, nu se aude nici un răspuns. Scena aceasta s-a repetat și în alte localități, cu deosebire în raioanele Vaslui, Pașcani, Negrești, Hîrlău.

Cine sînt oare elevii care lipsesc? De ce nu se află în mijlocul colegilor lor? Sînt poate bolnavi? Nu! La școală vin însă doar din cînd în cînd. Dar nu pentru că nu vor să vină. Și nici pentru că stau departe de școală sau n-au condiții.

Directorii școlilor la care sînt înscriși acești copii, ca și inspectorii din raioanele respective, explică absența de la școală a elevilor prin faptul că nu toți părinții acestora au înțeles necesitatea trimerii regulate a copiilor la cursuri. Dar s-a făcut oare tot ce era necesar pentru remedierea acestei situații?

O analiză chiar și sumară a preocupării conducerilor unor școli din regiunea Iași pentru cuprinderea în clasele I-VIII a tuturor copiilor și pentru asigurarea unei frecvențe bune a acestora arată că activitatea desfășurată în această privință a avut serioase deficiențe. Însuși faptul că numărul celor care au absentat de la cursuri era, în primele săptămîni de școală, pe întreaga regiune, de trei ori mai mare decît este acum dovedește că munca de lămurire în rîndul părinților a început abia după deschiderea anului școlar. Iar persistența — deși diminuată — a absențelor arată că nici în cursul trimestrului această muncă nu a fost desfășurată în mod substanțial, în adîncime.

Faptul că propaganda pedagogică desfășurată de învățători și profesori în rîndurile părinților este factorul cel mai important în asigurarea unei bune frecvențe a elevilor la școală este demonstrat și de situația că la aceeași școală se întîlnesc clase cu frecvență de sută la sută și altele cu o frecvență slabă. Mai totdeauna această diferență se datorește lipsurilor, superficiali-

tății în organizarea și desfășurarea propagandei pedagogice.

Discutînd cu unele cadre didactice din regiunea Iași care au obținut foarte bune rezultate în școlarizarea tuturor copiilor de vîrstă școlară și în realizarea unei frecvențe regulate am desprins concluzia că nu numărul mare de vizite ale pedagogilor la domiciliul elevilor a fost hotărîtor în obținerea acestor rezultate, cît mai ales capacitatea lor de convingere a învățătorilor și profesorilor respectivi. Prestigiul și autoritatea de care se bucură aceștia au fost elemente deosebit de importante pentru eficiența muncii pe care au desfășurat-o. Și nu mai puțin important este faptul că ei au știut să mobilizeze în sprijinul școlii opinia publică, să-și asigure ajutorul sfaturilor populare, al organizațiilor de masă. În comuna Uricani, de pildă, unde o serie de părinți refuzau la început sistematic să-și trimită copiii regulat la școală, opinia publică a luat atitudine, reușind să-i determine a-și îndeplini această elementară datorie cetățenească.

Și să nu uităm nici faptul că o bună frecvență depinde și de modul plăcut, atractiv în care ne desfășurăm lecțiile, de capacitatea noastră să trezim dorința elevilor de a ști, de a cunoaște — altfel spus — de pregătirea profesională și de măiestria noastră pedagogică. Este semnificativ în această privință faptul petrecut la o școală sîtească din raionul Hîrlău, unde o serie de elevi, deși reținuți de părinți pentru diferite treburi gospodărești, „fugeau” totuși la școală pentru că învățătorii și profesorii lor au știut să le trezească dragostea de carte, de învățatură.

Dar lipsa de la școală se poate datora — și se datorește — nu numai părinților „neînțelegători”. Există unii elevi care, cum se spune în argoul școlăresc, „chiulesc” de la lecții pentru că nu și-au pregătit temele, pentru că n-au învățat. La lanțul de goluri produs astfel în cunoștințele lor adaugă, prin absențe, alte goluri, care duc în mod firesc la o serioasă rămînire în urmă la învățatură. Este credem de prisos să arătăm că astfel de situații reprezintă o notă slabă și pentru învățătorul sau profesorul respectiv. O notă pe care n-o pune nici conducerea școlii și nici o altă autoritate școlară, dar la care merită să medităm atunci cînd ne analizăm noi înșine munca.

Este necesar ca acum, la sfârșitul trimestrului, cînd se analizează principalele aspecte ale activității din această etapă, să nu se piardă din vedere și astfel de probleme și mai ales să se ia măsurile necesare pentru a îmbunătăți frecvența elevilor.

Prof. C. RADOI

CĂRȚI / CĂRȚI

„Curs practic de sintaxă a limbii romîne”

În Editura didactică și pedagogică a apărut recent lucrarea „Curs practic de sintaxă a limbii romîne”, de V. Șerban.

Lucrarea se remarcă prin claritatea expunerii, prin sistematizarea materialului în lăuntrul fiecărui capitol, prin noua organizare a materialului în sensul tratării paralele a părților de propoziție și a subordonatelor corespunzătoare, ca și prin schemele recapitulative pe care le cuprinde. Se cuvin subliniate, de asemenea, bogăția textelor folosite în demonstrație și atența alegere a acestor texte, preocuparea consecventă a autorului pentru lămurirea problemelor de exprimare corectă și de ortografie.

Deși — așa cum arată autorul în „Lămurire” — lucrarea n-a putut reflecta unele fapte noi din cea de-a doua ediție a „Gramaticii Academiei”, totuși observăm că sînt puține locurile unde se cere punerea de acord a lucrării cu noua ediție: clasificarea propozițiilor (îndeosebi în ceea ce privește conținutul mai cuprinzător al propoziției enunțative), predicatul exprimat prin verbe auxiliare de modalitate sau de aspect,

predicatul exprimat prin expresii unipersonale, propoziția coordonată cauzală, clasificarea propozițiilor atributive, întregirea sintaxei propoziției și a frazei cu complementul opozițional, cumulativ și de excepție și cu subordonatele corespunzătoare.

Lucrarea prezintă și unele puncte de vedere discutabile — de exemplu, în legătură cu atributul interjecțional sau cu scoaterea complementului sociativ din rîndul complementelor circumstanțiale (pentru că nu arată nici împrejurarea, nici mijlocul de realizare a acțiunii). Credem de asemenea că în unele locuri sînt necesare completări sau îndreptări. Astfel pentru verbul „a fi” cu funcțiune de predicat verbal se menționează numai sensul lexical „a exista”, omițîndu-se celelalte sensuri. Unele exemple (de pildă cele referitoare la propozițiile interogative indirecte) nu sînt în totul corespunzătoare.

În general însă lucrarea „Curs practic de sintaxă a limbii romîne” constituie un bun îndrumător pentru profesorii de limba romînă.

Prof. ȘTEFANIA POPESCU

„Lumea animalelor”

De curînd a apărut, în Editura științifică, o sinteză a valoroasei lucrări de răsunset mondial, „Lumea animalelor” de Brehm (traducere din limba germană și actualizare — prof. dr. Gh. Dinulescu și prof. B. Schnapp, coordonator științific al ediției romîne — prof. dr. M. A. Ionescu, membru corespondent al Academiei R.P.R.).

Meritul esențial al versiunii romînești constă în completarea cunoașterii faunei de pe glob cu cele mai reprezentative exemplare care populează teritoriul țării noastre, importante din punct de vedere științific și economic. Opera este îmbogățită de asemenea cu cele mai recente date asupra formării lumii vii, cu explicarea darwinistă a formării speciei umane.

Este greu să faci ordine în cele aproximativ un milion și jumătate de specii animale cunoscute pînă acum pe planeta noastră.

Cu toate acestea, volumul lui Brehm a selectat acest material abundent, oferind elemente asupra faunei cu care venim în contact cel mai des. Este vorba de animalele pe care le vedem în natura înconjurătoare, în parcurile și grădinile zoologice, în acvarii,

terarii sau colivii. N-au fost neglijați nici dăunătorii forestieri, ai agriculturii și gospodăriei casnice, și nici răspînditorii de boli la oameni și animale. Regnul animal este tratat în sens evolutiv — de la simplu la complex, de la organismele monocelulare la cele pluricelulare, începînd cu protozoarele și continuînd cu metazoarele. În descrierea fiecărui exemplar se dau elementele fundamentale cerute de o cunoaștere riguroasă: locul de origină, aria de răspîndire, planul de structură, legătura și adaptările la mediul ambiant, iar acolo unde e cazul, modalitățile de combatere. Prezentarea diferitelor clase este precedată de descrierea și analiza caracterelor generale.

Pentru facilitarea studiului, denumirile științifice sînt lămurite prin denumirile populare, uzuale. Spre același scop converg ilustrațiile bogate și fidele, realizate de Wilhelm Eigener.

Lucrarea este deosebit de utilă profesorilor de științe naturale, care o pot folosi la lecții ca material ajutător, cît și cadrelor de specialitate care-și susțin examenul pentru obținerea gradului definitiv.

Prof. DOINA MAKUTOVICI

Cartea prin poștă

Librăria „Cartea prin Poștă” din București, str. Biserica Enei nr. 16, poate expedia la cerere, direct la domiciliu — contra ramburs — următoarele manuale și cursuri universitare:

CĂLUGĂREANU GH. — Elemente de teoria funcțiilor de o variabilă complexă	12,00 lei
MURARIU P. — Metodica predării matematicii — anul IV	10,50
PIRVULESCU C. — Ecuațiile fundamentale ale dinamicii sistemelor stelare cu mișcări diferențiale	4,20
POPESCU I. L. — Probleme de matematică superioară	18,20
RUSU E. — Geometrie elementară	11,90
STOKA M. I. — Geometrie diferențială	7,40
STOKA M. I. — Probleme de geometrie diferențială	14,75
TELEMAN C. — Elemente de topologie și varietăți diferențiale	15,90
VRÎNCEANU G. — Geometrie analitică proiectivă și diferențială	28,80
ALBU C. D. — Analiză și microanaliză organică	9,65
GRECU I. — Chimie organică	21,60
MAHER S. — Lucrări practice de chimie organică	9,90
ROSENBERG M. — Proprietățile magnetice ale corpului solid	13,15
BOBEICA T. — Curs de tractoare și mașini agricole — vol. II	
— Mașini agricole	15,60
POP E. — Fiziologia plantelor — vol. I	18,60
PAUCA A. — Geobotanica	13,25
SĂVULESCU O. — Fitopatologia — Note de curs — partea I	11,35
ZARMA M. — Microbiologia generală	9,50
POP GH. — Climatologie	9,60
ȘERBAN V. — Curs practic de sintaxă a limbii romîne	7,45
THODORESCU B. — Folclor literar românesc	13,60
BARBU N. I. — Istoria literaturii latine — vol. I	21,00
MERISESCU GH. — Curs de istoria muzicii universale — vol. I	18,00

Sesiunea științifică pe țară a Societății de științe istorice și filologice

În zilele de 12 și 13 decembrie a.c. a avut loc la Craiova sesiunea științifică pe țară a Societății de științe istorice și filologice din R. P. Română, la care s-au prezentat o serie de comunicări și referate axate îndeosebi pe evidențierea rezultatelor obținute în cercetarea istorică și filologică în patria noastră în cei douăzeci de ani care au trecut de la Eliberare. La lucrările sesiunii au luat parte, în afară de membri ai Consiliului de conducere al Societății și de conducătorii filialelor, reprezentanți ai organelor locale, academicieni, profesori universitari, profesori din învățământul de cultură generală, cercetători, membri ai filialelor din toată țara.

Cuvîntul de deschidere a fost rostit de conf. univ. Emil Boldan, secretarul general al Societății de științe istorice și filologice din R. P. Română, care a evidențiat rolul acesteia în promovarea studiilor de specialitate în patria noastră și, mai ales, în îmbunătățirea continuă a pregătirii profesorilor din învățământul de cultură generală și în atragerea acestora la o activitate științifică, creatoare. O serie de acțiuni inițiate de societate — a arătat vorbitorul — cum sint stimularea culegerii de materiale toponimice și antroponimice, de material lexical regional, folcloric etc. pot și trebuie să antreneze un număr tot mai mare de profesori, îndeosebi din rândurile aceluia care predau la școlile generale de 8 ani, contribuind la ridicarea nivelului lor profesional și ajutându-i în obținerea unei calificări superioare (completarea studiilor universitare, trecerea examenelor de grad etc.). „Este necesar — a spus vorbitorul — ca filialele noastre să nu se izoleze în cercul unor preocupări vagi, prea înguste sau inactuale, rupte de nevoile practice locale, ci să se integreze, desigur fără a-și părăsi

profilul specific, în dinamica locală a muncii științifice și metodicodidactice, să contribuie la dezvoltarea de ansamblu a culturii, la îmbogățirea cercetărilor științifice în domeniul istoriei, al limbii și literaturii, la perfecționarea continuă a membrilor lor, cei mai mulți, cadre didactice care predau în învățământul de cultură generală și în învățământul superior”.

Din partea organelor locale de partid și de stat a adus apoi un cuvînt de salut tov. Ioana Stancoveanu, vicepreședinta a Comitetului executiv al Sfatului popular al regiunii Oltenia. În continuare, acad. prof. Al. Graur, vicepreședinte al Societății de științe istorice și filologice, a prezentat comunicarea „Cercetări recente asupra lexicului regional”. În aceeași ședință au mai fost prezentate comunicările „Folclorul și cercetările folclorice în anii puterii populare” de conf. univ. I. Chițimia (București), „Doză decenii de studii orientale în țara noastră” de cercetător științific principal M. Guboglu (București) și „Contribuții la cunoașterea modului de pregătire și desfășurare a insurecției armate în Oltenia” de Ileana Petrescu și N. Chițurici (Craiova).

După amiază și în a doua zi, lucrările sesiunii s-au desfășurat în cadrul secțiilor de filologie și istorie. În prima secție au fost prezentate următoarele comunicări: „Dezvoltarea cercetării științifice în domeniul filologiei în Oltenia în cei 20 de ani de la Eliberare” de Luca Preda (Craiova), „Valorificarea moștenirii literare în cei 20 de ani de la Eliberare” de Gratiela Ștefan și Mihail Dragomirescu (București), „Însemnătatea edițiilor critice de cronici” de prof. univ. Dan Simonescu (București), „Literatura română în limbile orientale în ultimii 20 de ani” de Mircea Ionescu (București). În învățământul limbilor orientale în

România” de cercetător științific Ion Matei (București), „Dezvoltarea cercetărilor folclorice regionale în România, în ultimele două decenii” de V. Adăscăliței (Iași), „Din poezia lirică orală oltenescă de după 23 August 1944” de Barbu Cocos (Craiova), „Din succesele poeziei noastre lirice în ultimii 20 de ani” de Lucia Atanasescu (București), „Lirica feminină actuală” de Doina Graur (București) și „Dezvoltarea poeziei în Oltenia după 23 August 1944” de Ion Schintee (Craiova). În secția de istorie au fost prezentate comunicările următoare: „Cercetarea istoriografiei moderne a României în anii 1944—1964” de prof. univ. Vasile Maciu, membru corespondent al Academiei R.P.R. (București), „Din lupta maselor populare din Oltenia pentru instaurarea regimului democrat-popular” de cercetător științific Traian Udrea (București), „Momente din lupta muncitorimii gălățene, sub conducerea comuniștilor, împotriva dictaturii militarofasciste, pentru înfăptuirea insurecției armate de la 23 August 1944” de P. Panțiru (Galați), „Starea de spirit a maselor populare din Moldova în anii dictaturii militarofasciste (16 sept. 1940—23 August 1944)” de Gh. Ungureanu, D. Șandru, I. Saizu (Iași), „Organizarea și lupta forțelor patriotice și democratice la Tirgu Mureș în primele luni după Eliberare” de Fuchs Simion (Tg. Mureș), „Dezvoltarea ascendentă a învățământului de stat în anii puterii populare în regiunea Galați” de C. Marinescu (Galați) și „Aspecte privind fenomene de urbanizare și modificare a structurii profesionale a populației Moldovei ca urmare a industrializării socialiste” de D. Răsu, I. Tacu și I. Saizu (Iași).

La discuțiile care au avut loc pe marginea comunicărilor au luat cuvîntul prof. univ. Vasile Maciu, membru corespondent al Academiei R.P.R., prof. univ. Dan Simonescu, conf. univ. I. Zamfirescu, conf. univ. I. Chițimia, cercetător științific principal N. Adăniloiaie, cercetător științific Traian Udrea, Paul Dicu (Pitești), Aurel Golimas (Craiova), Dan Popescu (Lugoj), Eugenia Țurcan (Craiova), I. Chelaru (Craiova), Traian Ionescu (Ploiești), I. Burtoiu (Tirgoviste) și alții. Cu acest prilej au fost prezentate o serie de propuneri și au fost luate în discuție unele inițiative și sugestii valoroase. Sesiunea s-a încheiat cu un util schimb de experiență între reprezentanții comitetelor filialelor din țară.

Simbătă seara, participanților la sesiune le-a fost oferit un spectacol artistic al ansamblului „N. Bălcescu” din Craiova, iar duminică după-amiază, după încheierea lucrărilor sesiunii, oaspeții din țară au făcut o excursie cu autobuzele prin localitate și la obiectivele din împrejurimi.

MIRCEA ANGHELESCU

ANUNȚ

În zilele de 26 și 27 decembrie 1964, Institutul de științe pedagogice organizează cea de a V-a sesiune științifică, la care participă și cadrele didactice ale căror lucrări au fost selecționate prin „Lecturile pedagogice”.

Deschiderea sesiunii are loc sîmbătă, 26 XII, orele 8.30, în sala de festivități a Școlii medii nr. 1 din București, str. Nufierilor nr. 23.

Lucrările sesiunii se desfășoară în aceeași zi și următoarea (27 XII) în secțiile: bazele generale ale pedagogiei; istoria pedagogiei; educația comunistă; conținutul și organizarea învățământului în școala de 8 ani; conținutul și organizarea învățământului mediu de cultură generală; didactico-metodică; învățământ profesional și tehnic; defectologie și învățământ special.

Correspondența

GĂEȘTI

Într-o scrisoare recentă, tov. V. Popovici ne face cunoscute o serie de realizări ale cercului tinerilor istorici de la Școala medie din orașul Găești, regiunea Argeș. Cu ani în urmă, scrie corespondenta noastră, elevii școlii au început să organizeze, sub îndrumarea profesorului lor de istorie, tov. Ion Minculescu, un muzeu al școlii. În prezent acesta numără aproape o mie de piese, colecționate atît în regiune cit și în alte locuri din țară, cu prilejul excursiilor. Se găsesc de exemplu aici piese de ceramică și grîu carbonizat de la Sarmisegetuza, un opaiț de la Ulpia Traiana etc.

În secția de istorie a orînduirii comunei primitive se găsesc, printre altele, piese de ceramică neolitică descoperite în săpăturile efectuate la Petrești, Vișina, Puntea de Greci, topoare de piatră și greutate de la războaiele de țesut găsite în comuna Ghimbocata, precum și câteva răzuitoare găsite pe Valea Dirjovului, datînd de circa 400 000—600 000 ani. În secția de istorie feudală a muzeului se află ghiulele din sec. XVII și numeroase documente scrise în chirilică, referitoare la proprietățile moștenilor din raionul Găești. Prezintă interes și colecția de cărți vechi a muzeului, unde se găsește, printre altele, un exemplar din cronica lui Gh. Șincai, ca și colecția numismatică, alcătuită din circa 300 de piese, printre care se numără monede din vremea lui Filip II al Macedoniei, din vremea republicii și imperiului roman, precum și din timpul lui Mircea cel Bătrîn.

Folosind cu pricepere piesele muzeului școlar, profesorul de specialitate reușește să dezvolte dragostea și interesul elevilor pentru istoria patriei.

BUCUREȘTI

Cadrele didactice de la Școala generală de 8 ani nr. 64 din Capitală, ne scrie prof. I. Milea, acordă multă atenție înzestrării laboratoarelor cu mijloace moderne audio-vizuale și folosirii largi a acestora în predare. Astfel, s-au procurat pînă în prezent un aparat de proiecție de 16 mm, un diascop, un episcop, un magnetofon, un picup, un televizor, 165 diafilme și diapozitive, peste 50 de discuri etc.

Pentru cit mai buna utilizare a acestor materiale, în ședința consiliului pedagogic din luna noiembrie a. c. s-a dezbătut tema „Folosirea în mod eficient a mijloacelor audio-vizuale în procesul de învățămînt”. În continuare, comisiile metodice au studiat posibilitățile concrete existente pe această linie la fiecare obiect de învățămînt. Ca urmare, acum se folosesc larg discursurile și magnetofonul la lecțiile de limba română și de limbi străine, diafilmele și diapozitivele la lecțiile de istorie etc.

În prezent, conducerea școlii a încheiat un contract cu întreprinderea cinematografică a orașului București, care îi pune la dispoziție cite 2—3 filme pe săptămîină.

IUNCA BRADULUI-TOPLIȚA

Prof. Aurel Trebici ne scrie despre modul cum s-a desfășurat un recent schimb de experiență între profesorii de matematică și de fizică din raionul Toplița. Pe lângă problemele referitoare la îndrumarea activității cercurilor de elevi, participanții la acest schimb de experiență au discutat despre importanța folosirii graficelor și a diagramelor în predare.

CIMPULUNG MOLDOVENESC

Recent, ne comunică tov. Veronica Livescu, la Cimpulung Moldovenesc a avut loc adunarea generală a membrilor filialei S.S.N.G. din localitate. Cu acest prilej s-a analizat activitatea desfășurată în ultima perioadă de membrii filialei, s-au trasat sarcinile de viitor și s-a ales noul comitet.

Tot cu această ocazie a avut loc și o ședință de comunicări și referate, la care s-au prezentat lucrările: „Contribuții la cunoașterea microclimatului Cimpulungului”, „Cercetări geologice pentru descoperirea zăcămintelor utile din subsolul regiunii Suceava”, „Importanța centrului de documentare științifică al Academiei R.P.R. pentru munca de cercetare” și „Din istoricul descoperirii Australiei”.

OLINIȚA

Cercul pedagogic al profesorilor de istorie din raionul Olinița, ne scrie prof. D. Dobrescu, se străduiește să acorde un sprijin cit mai larg membrilor săi. În luna aceasta, de exemplu, pe ordinea de zi a ședinței cercului au figurat următoarele activități: o lecție deschisă la clasa a V-a, despre China antică, un referat cu tema „Formarea noțiunilor de istorie antică la elevii clasei a V-a” și prezentarea unui album istoric pe tema „Excursia istorică, prilej pentru stringerea de material ilustrativ”. Discuțiile purtate pe marginea lecției deschise cit și a referatului s-au desfășurat pe baza unei bogate exemplificări concrete din munca practică a cadrelor didactice. Concluziile prezentate la sfîrșitul ședinței și recomandările făcute de inspectorul metodic Nicolae Mercan au fost de folos tuturor profesorilor de istorie din raion.

Ședința cercului s-a încheiat cu o vizită la muzeul de istorie al raionului.

TIMIȘOARA

Secția de învățămînt a Sfatului popular regional Banat a organizat recent, după cum ne informează profesorul L. Dunaș, o consfătuire cu inspectorii metodiști, responsabili cercurilor pedagogice și directorii unor școli din regiune. În cadrul acestei consfătuiri au fost discutate o serie de măsuri referitoare la sprijinirea cadrelor didactice în sporirea eficacității lecției. A fost evidențiată cu acest prilej activitatea pe care o desfășoară pe această linie o serie de cercuri pedagogice din regiune și s-au subliniat sarcinile ce le revin în viitor. În mod deosebit s-a stăruit asupra necesității de a se acorda atenție îndrumării cadrelor didactice în legătură cu folosirea la lecții a metodelor audio-vizuale, a materialelor didactice, a elementelor de istorie locală, ca și a organizării excursiilor.

CONCURSURI

Institutul de mine din Petroșani anunță scoaterea la concurs a următoarelor posturi didactice:

- 1) conferențiar, poziția 2, catedra de lucrări miniere și preparare, disciplina prepararea gravitațională, electromagnetism și electrostatică;
- 2) conferențiar, poziția 1, catedra de științe sociale, disciplina economie politică;
- 3) conferențiar, poziția 4, catedra de mecanică și rezistență, disciplina mecanică;
- 4) șef de lucrări, poziția 4, catedra de exploatare miniere, disciplina mecanica rocilor.

Persoanele care doresc să participe la concurs vor depune, în termen de o lună de la apariția prezentului anunț, la rectoratul institutului, o cerere însoțită de următoarele acte în dublu exemplar: copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare; copie legalizată de pe diploma de doctor sau de candidat în științe; copie legalizată de pe atestatul de profesor sau conferențiar; lucrările științifice ale candidatului într-un exemplar; certificat de caracterizare a activității profesionale și sociale a candidatului, eliberat de instituția (întreprinderea) în care acesta își are funcția de bază; memoriu de activitate didactico-științifică, semnat de candidat; autobiografie.

Concursul va avea loc la Institutul de mine din Petroșani, str. Institutului nr. 20.

Informații suplimentare se pot primi de la secretariatul Institutului.

Institutul agronomic „N. Bălcescu” din București anunță scoaterea la concurs a postului didactic de conferențiar, poziția XII.4 de la catedra de economie politică, pendinte de Facultatea de horticultură.

Candidații la concurs vor depune, în termen de o lună de la apariția prezentului anunț, la rectoratul institutului, o cerere de înscriere la concurs, însoțită de următoarele acte în dublu exemplar: copie legalizată de pe diploma examenului de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare; copie legalizată de pe diploma de doctor sau candida: în științe; copie legalizată de pe atestatul de profesor sau conferențiar; certificat de caracterizare a activității profesionale și sociale a candidatului, eliberat de instituția (întreprinderea) în care își are funcția de bază; memoriu de activitate didactico-științifică, semnat de candidat; autobiografie, lista de lucrări ce se depun: lucrările științifice ale candidatului, într-un exemplar.

Concursul va avea loc după două luni de la apariția anunțului, la Institutul agronomic „N. Bălcescu” din București, b-dul Mărăștii nr. 59, de la rectoratul cărui se pot obține informații suplimentare.

Amintim cititorilor noștri că în aceste zile oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din unitățile de învățămînt și din instituții reinnoiesc abonamentele la „Gazeta învățămîntului” pe anul 1965.

Costul unui abonament pe un an este de 13 lei.